

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

Platební karty a analýza jejich uplatnění v ČR

Nikola Vedralová

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Nikola Vedralová

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Platební karty a analýza jejich uplatnění v ČR

Název anglicky

Payment cards and analysis of their application in the Czech Republic

---

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je posouzení uplatnění platebních karet a porovnání nabídky těchto karet vydávaných bankovními institucemi na území České republiky. Na základě získaných informací proběhne vyhodnocení banky, která nabízí ke svým účtům karty s nejuvýhodnější službou pro klienta.

Metodika

Práce bude rozdělena do dvou částí. Teoretická část bude vycházet z dostupných publikací o bezhotovostním platebním styku, který bude konkrétně zaměřen na platební karty, historii těchto karet, druhy a také jejich náležitosti. Praktická část bude zaměřena na uplatnění platebních karet a porovnání nabídky karet. Uplatnění karet bude provedeno pomocí analýzy a porovnání nabídky pomocí komparace. Ze získaných informací proběhne vyhodnocení nejuvýhodnější karty.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

monetární politika, ekonomie, peníze, platby, bankovníctví, bezhotovostní platby, kreditní karty, debetní karty

---

Doporučené zdroje informací

JUŘÍK, Pavel. Platební karty: ilustrovaná historie placení. Praha: Libri, 2012. ISBN 978-80-7277-498-2.

KALABIS, Z. *Základy bankovníctví : bankovníctví obchody, služby, operace a rizika*. Brno: BizBooks, 2012. ISBN 978-80-265-0001-8.

POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-491-9.

REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-279-6.

SAMUELSON, P A. – NORDHAUS, W D. *Ekonomie : 19. vydání*. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.

SEKERKA, B. – BRČÁK, J. – STARÁ, D. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-492-3.

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 23. 12. 2019

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 1. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 02. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci " Platební karty a analýza jejich uplatnění v ČR " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.3.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce, doc. Ing. Josefu Brčákovi, CSc. za odborné vedení této bakalářské práce.

Platební karty a analýza jejich uplatnění v ČR

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá platebními kartami a jejich uplatněním v ČR. Práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. V teoretické části jsou vymezeny definice a nezbytné charakteristiky související s platebními kartami jako peníze, monetární politika nebo platební styk. Platební styk přímo navazuje na samotné platební karty, které jsou popsány z hlediska historie, druhů, náležitostí, využití a bezpečnosti. V praktické části je analyzováno využití platební karet a je proveden průzkum bankovního trhu u šesti největších bank v ČR, a to konkrétně u České spořitelny, Československé obchodní banky, Komerční banky, Monety Money Bank a Air Bank, se zaměřením na debetní platební karty vydané k běžným účtům. Tyto běžné účty jsou mezi sebou porovnány a na základě této komparace je provedeno vyhodnocení nejvýhodnější debetní platební karty vydané k tomuto účtu. Pro nenáročné klienty je doporučen běžný účet Tom s debetní kartou Standart u Monety Money Bank, a pro náročné klienty je doporučeno Premium Konto s debetní kartou Visa Infinite u Československé obchodní banky.

Klíčová slova: bankovníctví, bezhotovostní platby, debetní karty, ekonomie, kreditní karty, monetární politika, peníze, platební karta, platby

Payment cards and analysis of their application in the Czech Republic

Abstract

The bachelor thesis deals with payment cards and their application in the Czech Republic. The thesis is divided into a theoretical part and a practical part. The theoretical part defines necessary characteristics and professional definitions related to payment cards such as money, monetary policy or payments. The payment system is directly linked to the payment cards themselves, which are described in terms of history, types, particulars, usage and security. The practical part analyzes the utilization of payment cards and examines the banking market of the six largest banks in the Czech Republic, particularly in the Czech Savings Bank, Czechoslovak Commercial Bank, Commercial Bank, Moneta Money Bank and Air Bank, focusing on debit cards issued to current accounts. These current accounts are compared with each other and based on the results of this comparative analysis, the most advantageous debit payment card issued for this account is evaluated. The results indicate that for clients who do not claim too many requirements, a current account Tom with a Standart debit card with Moneta Money Bank is recommended, whereas for demanding clients, a Premium Account with a Visa Infinite debit card with Czechoslovak Commercial Bank is more suitable.

Keywords: banking, cashless payments, debit card, economy, credit card, monetary policy, money, payment card, payments

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Monetární politika.....	13
3.2 Peníze	13
3.2.1 Historie peněz	14
3.2.2 Formy peněz	14
3.3 Platební styk.....	15
3.3.1 Hotovostní platební styk.....	15
3.3.2 Bezhotovostní platební styk.....	16
3.4 Platební karty	17
3.4.1 Historie	17
3.4.2 Charakteristika	21
3.4.3 Druhy.....	22
3.4.4 Náležitosti.....	24
3.4.5 Využití platebních karet	27
3.4.6 Zpracování karetních transakcí	30
3.4.7 Bezpečnost platebních karet	33
4 Vlastní práce	34
4.1 Platební karty v ČR	34
4.2 Využití platebních karet	38
4.3 Nejvýhodnější platební karta	43
4.3.1 Česká spořitelna	44
4.3.2 ČSOB	45
4.3.3 Komerční banka	46
4.3.4 Moneta Money Bank.....	48
4.3.5 Fio banka	49
4.3.6 AirBank	50
4.3.7 Soutěž Zlatá koruna.....	53
5 Vyhodnocení.....	54
6 Závěr	56
7 Seznam použitých zdrojů	58

Seznam obrázků

Obrázek 1: První platební šek na světě – Circular Note.....	17
Obrázek 2: Úvěrové známky	18
Obrázek 3: Loga vydavatelských společností.....	21
Obrázek 4: Popis náležitostí platební karty	25
Obrázek 5: Značení bezkontaktních plateb.....	29
Obrázek 6: Apple Pay.....	29
Obrázek 7: Zúčtování výběru hotovosti z bankomatu.....	31
Obrázek 8: Zúčtování transakce u obchodníka	32
Obrázek 9: První bankomatová karta určená širší veřejnosti, rok 1989.....	34
Obrázek 10: První mezinárodní karty VISA a Eurocard/MasterCard.....	35
Obrázek 11: Logo SBK	35
Obrázek 12: Vývoj počtu vydaných platebních karet 1988-2018 v ČR:	36
Obrázek 13: Struktura vydaných platebních karet 2001-2018	37
Obrázek 14: Členění vydaných karet dle vydavatele za rok 2018.....	37
Obrázek 15: Vývoj počtu bankomatů v ČR 1988-2018	38
Obrázek 16: Vývoj počtu akceptačních míst v ČR 1988-2018	40
Obrázek 17: Vývoj počtu plateb u obchodníka a ATM výběrů 2001-2018.....	41
Obrázek 18: Objem plateb u obchodníků a ATM výběrů 2001-2018.....	41
Obrázek 19: Debetní karta k Základnímu účtu	44
Obrázek 20: Debetní karta k Základnímu účtu	45
Obrázek 21: Limitovaná karta se službou MojeKarta.....	47
Obrázek 22: Bezkontaktní karta Standart k Tom účtu	48
Obrázek 23: MasterCard Debit karta k Fio osobnímu účtu.....	50
Obrázek 24: Debetní karta MasterCard k účtům	51
Obrázek 25: Vítězná karta VISA INFINITE	53

Seznam tabulek

Tabulka 1: Druhy platebních karet.....	23
Tabulka 2: Statistické údaje o bankomatech k roku 2018	39
Tabulka 3: Počet akceptačních míst k roku 2018	40
Tabulka 4: Shrnutí roku 2018 v číslech:.....	42
Tabulka 5: Shrnutí nabídky produktů u komerčních bank	52

Seznam použitých zkratk

ATM	Bankomat
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
EMV	Standard čipových karet a čtecích zařízení
KB	Komerční banka
NFC	Technologie bezdrátová komunikace
PIN	Osobní identifikační číslo/autorizační kód
POS	Ve spojení se slovem terminál – zařízení pro bezhotovostní placení kartou
SBK	Sdružení pro bankovní karty
USA	Spojené státy americké

1 Úvod

Platební karty jsou v současnosti čím dál více využívaným nástrojem v bezhotovostním platebním styku a jsou nezbytnou součástí našich peněženek i našeho každodenního života. Pro stát je ve vlastním zájmu podporovat bezhotovostní platební styk, protože posiluje konkurenceschopnost ČR, navazuje na zahraniční obchod, a především eliminuje šedou ekonomiku. Bezhotovostní peníze tvoří největší část peněz. Pouze desetina všech peněz v České republice je v hotovostní podobě. Nebylo tomu tak dávno, kdy byly vydány první platební karty, které s rostoucí poptávkou spotřebitelů zaznamenaly obrovský rozvoj. Lidé s sebou již nenosí velké objemy peněz, ale spoléhají se na prostředky uložené na účtu, ke kterým mají kdykoliv přístup a mohou s nimi provádět bezhotovostní platby nebo výběry hotovosti z bankomatu. Česká republika se v současnosti řadí ke světovým velmocím v používání platebních karet a nositelných zařízení.

Velké významnosti bezhotovostního platebního styku, kam se řadí právě platební karty, odpovídá i cíl práce. Cílem práce je poskytnout základní informace o platebních kartách, posoudit jejich využití a porovnat nabídku těchto karet vydávaných k bankovním účtům. Výsledkem je posouzení významnosti využití karet a vyhodnocení účtu s nejlepší službou pro klienta. Stanoveným cílům odpovídá i struktura celé práce, která je rozdělena do dvou kapitol.

V první teoretické části práce jsou nejprve stručně popsány charakteristiky související s platebními kartami. Následně jsou představeny nástroje platebního styku, kam se řadí právě také platební karty, na které je celá práce zaměřena. Platební karty jsou charakterizovány z hlediska historie, jejich druhů, náležitostí, využití, zpracování transakcí ale i bezpečnosti.

V druhé části práce je analyzováno využití platebních karet v České republice, následně je prozkoumán bankovní trh a jsou porovnány účty nabízené u komerčních bank, ke kterým jsou vydávány právě platební karty. Výsledkem práce je vyhodnocení bankovních účtů, k nimž je vydávána platební karta, z hlediska výhodnosti pro spotřebitele.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je poskytnout základní informace o platebních kartách, zejména o jejich historii, typech, náležitostech a využití. Dalším cílem je posoudit využití platebních karet a porovnat nabídku těchto karet vydávaných bankovními institucemi na území České republiky. Na základě získaných informací proběhne porovnání s následným vyhodnocením banky, která nabízí ke svým účtům karty s nejuvhodnější službou pro klienta.

2.2 Metodika

Práce bude rozdělena do dvou částí. Teoretická část bude vycházet z dostupné literatury a internetových zdrojů se zaměřením na platební karty, historii těchto karet, druhy, náležitosti a také jejich využití. Praktická část bude zaměřena na uplatnění platebních karet na českém trhu a porovnání nabídky platebních karet u komerčních bank. Pomocí analýzy bude zkoumáno uplatnění karet a bude čerpat zejména z dostupných statistik Sdružení bankovních karet. Nabídka platebních karet bude čerpat z informací komerčních bank o bankovních účtech, a k nim vydávaných karet. Na závěr bude z těchto informací provedena komparace a následné vyhodnocení nejuvhodnějších bankovních účtů, ke kterému jsou vydávány platební karty.

3 Teoretická východiska

Platební karty jsou nástrojem k placení v bezhotovostnímu platebnímu styku, proto je na začátek důležité vymezit si některé základní pojmy a charakteristiky, které s platebními kartami souvisí.

3.1 Monetární politika

Monetární politika nebo také měnová má za úkol kontrolovat množství peněz v ekonomice, regulovat úrokové míry a podmínky úvěru, to je možné pouze v tržním hospodářství.¹ Měnovou politiku můžeme označit za expanzivní, pokud je prováděna za cílem podpory ekonomického růstu, zatímco restriktivní monetární politika má za účel utlumit ekonomický růst. Měnová politika ovlivňuje v konečném důsledku inflaci, HDP a nezaměstnanost.² Funkci monetární politiky vykonává Centrální banka, v České republice je to Česká národní banka.

3.2 Peníze

Peníze lze vymezit jako aktivum, které je všeobecně přijímáno jako prostředek směny za statky a služby, nebo také k úhradě dluhů. Aspekt všeobecného přijímání tohoto aktiva vyjadřuje, že je aktivum přijímáno všemi subjekty dané společnosti. K dalším aspektům peněz patří důvěryhodnost, subjekty mají v toto aktivum důvěru, a věří že ho mohou použít. Důvěra je pak úzce spojována s posledním aspektem, a to s kupní silou peněz a její stabilitou. Kupní síla peněz vyjadřuje množství zboží a služeb při dané ceně, které můžeme výměnou za peníze získat. Poklesem kupní síly subjekty ztrácí důvěru v peníze, a peníze tak mohou ztratit svojí funkci. Podobu peněz však nemusí mít pouze mince a bankovky, mohou ji mít i jiná aktiva, která tuto funkci plní.

Peníze neplní pouze funkci prostředku směny, plní ještě další dvě funkce, a to:

- uchovatel hodnoty
- zúčtovací jednotky

---

¹ BRČÁK, J. -- STARÁ, D. -- SEKERKA, B. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 205

² JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice II: Měnová a kurzová politika*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 15

Celkové bohatství jedince je součástí funkce uchovatele hodnoty. Kvalita peněz v této funkci je ovlivněna kupní silou peněz. Kupní síla peněz klesá při zvyšování cen zboží a služeb, a naopak roste při snižování. Pokud si chceme udržet svoji úroveň bohatství při klesajících cenách, budeme své bohatství vyjadřovat v jiných aktivech, než jsou peníze, a to například v drahých kovech jako je třeba zlato. Funkcí zúčtovací jednotky vyjadřujeme penězi cenu zboží, služeb a kapitálu. Tato funkce také zpřehledňuje směnu zboží a služeb.³

3.2.1 Historie peněz

Peníze neměly vždy formu současných peněz, během své historie si prošly mnohými změnami. Za nejstarší formu peněz je považován barterový obchod, který spočívá ve směně zboží za zboží. Podmínkou barterového obchodu bylo najít někoho, kdo bude ochotný vyměnit své zboží za námi nabízené zboží ve stejné hodnotě. Tato podmínka byla velkou bariérou, kterou vyřešily komoditní peníze. Tento prostředek směny využíval ve společnosti ceněné zboží, šlo například olivový olej, sůl, dobytek nebo plátno. Problém komoditních peněz byla vysoká zkáza, špatná dělitelnost a těžká přenositelnost. Komoditní peníze tak nahradily drahé kovy, které vyřešily tyto problémy. Drahé kovy byly totiž dobře dělitelné a nepodléhaly zkáze. Jako drahé kovy se používalo zlato a stříbro, později se pak razily mince. V 10. století v Číně se podle všeho poprvé vyskytly papírové peníze, v Evropě se poprvé objevily až v 17. století, kde je vydávala Stockholmská banka. Poté se teprve emitovaly papírové peníze státem jako státovky.⁴

3.2.2 Formy peněz

Jak již bylo řečeno v předchozím textu, peníze jako platidlo mělo různé podoby, a tak tomu je i dnes. Mezi základní podoby peněz patří hotovostní peníze, které jsou ve formě mincí a bankovek a bezhotovostní peníze, ve formě vkladů na běžných účtech. Bankovky představují papírové peníze, které jsou emitovány ČNB. Mince jsou kovové peníze, které mají menší nominální hodnotu.

---

³ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014, s. 14-15

⁴ BRČÁK, J. -- STARÁ, D. -- SEKERKA, B. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 61-63

Formu hotovostních peněz v České republice tvoří pouze desetina všech peněz, proto jsou bezhotovostní peníze o něco více důležitější. Držitelé hotovostních peněz mohou tyto peníze uložit do komerční banky, která získá vklad. Komerční banka, v které jsou vklady uloženy, nedrží rezervu ve výši všech vkladů, ale musí držet výši povinných minimálních rezerv, které stanovuje Centrální banka. Od roku 1999 jsou v České republice povinné minimální rezervy na úrovni 2 %.⁵

3.3 Platební styk

Platební styk lze chápat jako přesun platebních prostředků hotovostním nebo bezhotovostním způsobem mezi subjekty hospodářského života, tedy mezi fyzickými nebo právnickými osobami na území jednoho státu, nebo i v rámci zahraničí. Realizace platebního styku je základní služba, kterou nabízejí banky svým klientům.⁶ Platební styk můžeme dělit do mnoha různých kategorií. Nejvýznamnější dělení je podle formy peněz, to může mít formu hotovostního platebního styku a bezhotovostního platebního styku. Další významné dělení je podle teritoria, kam patří tuzemský a zahraniční platební styk.⁷

3.3.1 Hotovostní platební styk

Pod pojem hotovostní platební styk lze zahrnout všechny peněžní transakce uskutečněné pomocí zákonných platidel, nejčastěji pomocí bankovek a mincí.⁸ Hotovostní platební styk je častěji preferován u menších peněžních obnosů a je prováděn mezi bankami, právnickými osobami nebo fyzickými osobami. Typickým příkladem platebního styku v hotovosti je placení za zboží v obchodě. Zásobování hotovostních peněz probíhá skrz komerční banky. Hotovostní platební styk upravuje zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, ale také další doplňující zákony.⁹

---

⁵ BRČÁK, J. -- STARÁ, D. -- SEKERKA, B. *Makroekonomie – teorie a praxe*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, s. 61-63

⁶ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 19

⁷ POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2006, s.142

⁸ KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 44

⁹ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 34-35

3.3.2 Bezhotovostní platební styk

Bezhotovostní platební styk je uskutečňován bez fyzické potřeby peněz, realizace probíhá prostřednictvím přesunů finančních prostředků ve formě záznamů na účtech plátce a příjemce. Vedle bezhotovostního platebního styku existuje ještě elektronický platební styk, který je naprosto technologicky odlišný od bezhotovostního, v tomto případě se směňují elektronické peníze.¹⁰

Bezhotovostní platební styk je na území České republiky prováděn prostřednictvím systému CERTIS, který zpracovává platby mezi bankami, a to pouze v českých korunách. Komerční banky a další poskytovatelé platebních služeb zprostředkují platby na základě příkazů svých klientů a ty jsou pak zpracovány pomocí systému CERTIS. Pokud je účet plátce i příjemce u stejné banky, provede zúčtování daná banka ve svém vlastním systému.¹¹

U plateb v mezinárodním měřítku můžeme mluvit o síti SWIFT. Pod touto zkratkou se nachází společnost pro celosvětovou mezibankovní finanční telekomunikaci. SWIFT spojuje banky na celém světě a umožňuje jim rychlý, bezpečný a spolehlivý přenos dat související s platebními a finančními transakcemi a dalšími důležitými informacemi.¹²

Nástroje určené k bezhotovostnímu placení jsou prostředky, jimiž jsou prováděny platební operace. K bezhotovostnímu platebnímu styku jsou používány tyto nástroje:

- příkaz k úhradě
- příkaz k inkasu
- hromadný příkaz k úhradě/inkasu
- trvalý příkaz k úhradě/inkasu
- platební příkaz do zahraničí
- šek
- platební karta¹³

---

¹⁰ POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2006, s.142

¹¹ CERTIS. ČNB [online]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/platebni-styk/certis/popis-systemu-certis/>

¹² MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 154

¹³ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 34

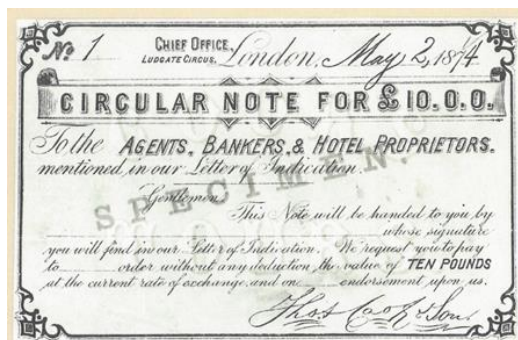
Hotovostní i bezhotovostní platební styk je vzájemně úzce provázán. Bezhotovostní peníze totiž můžeme konvertovat výběrem z bankomatu na hotovostní peníze, a naopak vložením hotovostních peněz na účet z nich vytvoříme bezhotovostní. Zásadním rozdílem mezi těmito druhy platebního styku je, že hotovostní peníze může emitovat pouze centrální banka, ale bezhotovostní peníze mohou vydávat také obchodní banky.¹⁴

3.4 Platební karty

3.4.1 Historie

Platební karty, jak je známe, vždy neměly dnešní podobu plastové kartičky. Kolébka vzniku platebních karet je oprávněně přisuzována Spojeným státům americkým. Za předchůdce platebních karet se považují cestovní šeky, peněžní poukázky a úvěrové známky.¹⁵ **Cestovní šeky** vynalezl Thomas Cook, a staly se ve své době velkým objevem. Nejdříve se v roce 1868 začaly objevovat jako hotelové poukázky – Hotel Copuons, při placení za ubytování v Evropě. Následně je v roce 1874 nahradily The Circular Notes (viz. obr.2), které sloužily jak k výběru hotovosti, tak k placení v místní měně ve smluvních bankovních a hotelových směnárnách.

Obrázek 1: První platební šek na světě – Circular Note

Zdroj: Juřík, P.¹⁶

V roce 1891 dopravní a kurýrní společnost American Express také zavedla cestovní šeky, a již v prvním roce prodala tyto šeky v hodnotě 9,12 milionů dolarů. Následně cestovní šeky

¹⁴ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2005, s. 39

¹⁵ JUŘÍK, P. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006, s. 12

¹⁶ JUŘÍK, P. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006, s. 15-20

začaly nabízet i další společnosti jako Wells Fargo & Co nebo Bank of America. Cestovní šeky fungovaly tak, že si klient koupil cestovní šek v určité hodnotě a podepsal se na něj. Při placení nebo při výběru hotovosti v místě, kde byly cestovní šeky přijímány, předložil klient cestovní šek a ještě jednou ho podepsal, oba podpisy musely být shodné. S cestovním šekem klient překládal také svoji totožnost, šek tedy mohl uplatit pouze oprávněný majitel šeku.

Dalším předchůdcem, který je velmi podobný cestovním šekům vynalezl Marcellus F. Berry, jedná se o **poštovní poukázky**. Jejich uplatnění se ujala americká federální pošta U.S. Post. Poštovní poukázky fungovaly tak, že klient vyplnil předtištěný formulář, zaplatil poplatek a složil potřebnou hotovost. Pošta následně poukázku doručila příjemci, který si ji na poště vyzvedl. Poukázky se staly velmi oblíbené, avšak byly snadno padělatelné, protože se dala přepsat jejich hodnota. V roce 1882 to napravil samotný vynálezce M. F. Berry.

Posledním předchůdcem platebních karet byly **úvěrové mince** nebo **známky**, v angličtině nazývané Metal Charge Coins/Tokens. Jejich historie sahá až do roku 1870, jejich podoba je znázorněna na obrázku 3. Úvěrové mince nebo známky měly nejčastěji podobu bronzových štítků v oválném nebo šestihranném tvaru, na kterých byl vyražen název obchodu a identifikační číslo. Některé obchody místo mincí vydávaly úvěrové nebo šekové knížky. Obchodníci dávali tyto známky svým stálým zákazníkům, aby si je nemuseli pamatovat. Zákazník u obchodníka nakoupil, obchodník zaznamenal tuto skutečnost v účetní knize a zákazník svůj dluh pak v domluvené době splatil.

Obrázek 2: Úvěrové známky

Zdroj: Juřík, P.¹⁷

---

¹⁷ JUŘÍK, P. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006, s. 15-20

Roku 1910 nabídnul obchodní řetězec Sears Roebuck splátkový prodej. Včetně katalogového prodeje, jehož objednávky probíhaly poštou nebo telefonem. Věří se, že **první platební kartu** v roce 1914 vydala Western Union Telegraph Company. Tento rok se považuje za zrod prvních věrnostních platebních karet. Tato karta umožňovala platit za telefonní a telegramové služby, které zákazník uhradil na konci měsíce. Úkolem této karty bylo zvýšit věrnost zákazníků, jejich útratu, ale i pohodlnost pro zákazníky, kteří zrovna neměli hotovost u sebe. Systém charge-it karet se rychle ujal a roku 1924 se začaly také používat v síti čerpacích stanic General Petroleum Coporation of Carlifornia a dalších petrolejářských společnostech.

Společnost Wanamaker se řadí mezi zakladatele splátkového prodeje platebními kartami s revolvingovým úvěrem. Klienti mohli své nákupy splatit ve čtyřech měsíčních splátkách bez úroku. Tyto karty zavedly také jiné společnosti jako například obchodní dům L. Bamberger & Company. Časem se u těchto karet vyskytly problémy s placením úvěrů. Některé společnosti také zavedly plechové karty, které byly podobné identifikačním štítkům americké armády a nazývaly se „psí známky“. Vydávaly je společnosti Fahrington pomocí Adressographu, který tiskl na štítky adresy klientů, bank a firem. Charge plates zavedly brzo i další společnosti, které si vzájemně tyto karty uznávaly, bylo známo přes 2000 obchodů, které tyto karty nabízely.

S první celostátní uznávanou Charge Card platební kartou přichází letecké společnosti. Tyto karty se nazývaly Air Travel Card a sloužily k nákupu letenek na služební cesty obchodníků a manažerů. Později tyto karty začaly vydávat i další letecké společnosti. V roce 1935 přišlo šest leteckých společností s úvěrovou kartou UATP určenou pro obchodní cestující. Tyto karty generovaly vysokou část tržeb. Rozvoj platebních karet přerušila druhá světová válka, kdy roku 1941 vláda omezila spotřební úvěry. Po válce byly opět obnoveny úvěrové karty. V roce 1948 se UATP karty oficiálně staly mezinárodně platné.¹⁸

První univerzální platební karty, které plnily prostředníka směny mezi klientem a obchodníkem vydaly kartové společnosti. Jedna z prvních společností byla Diners Club, která v roce 1950 vydávala tyto univerzální karty především lidem z vyšší příjmové skupiny. Nápad

---

¹⁸ JUŘÍK, P. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006, s. 20-35

na tyto karty dostal zakladatel Frank McNamara při večeři se svými obchodními partnery, kdy nechal svou peněženku doma a nemohl tak zaplatit. Tahle nepříjemná situace ho vedla k založení společnosti Diners Club. První karty této společnosti měly sloužit členům klubu pro placení v restauracích. Tento rok Diners Club vydal přes prvních 200 karet, které byly přijímány v 27 luxusních restauracích a hotelech. V roce 1952 se Diners Club stal mezinárodní a karty této společnosti přijímaly restaurace a hotely v dalších zemích. Počet karet rostl. Roku 1956 začaly karty Diners Club vydávat britská banka. Vedle Diners Club se začaly objevovat také další společnosti, které byly této společnosti konkurencí. Jedná se například o Franklin National Bank, která vydala Franklin Charge Plan roku 1951 v New Yorku. Tato karta byla první bankovní kartou, která se podobala dnešním kartám. Tyto karty bylo nutné uhradit do 30, 60 nebo 90 dnů, podle smluvených podmínek. Během let 1953-1954 vydávalo charge karty stovka bank, v roce 1957 to bylo pouze 27 bank.

Rok 1958 se stal magickým, protože přinesl tři velké projekty. Šlo o novou kartu charge kartu Carte Blanche od společnosti Hilton, American Express a BankAmericard. Bob Mathews vyvinul první kreditní kartu společnosti American Express, která měla fialovou barvu a byla podobná tehdejšími cestovními šekům, rok poté byly zavedeny karty plastové. Vznik Carte Blanche byl po vzoru Diners Club a byl taktéž určen pro klientelu s vyššími příjmy. Tuto kartu na trh uvedla společnost hotelů Hilton. Tato karta byla dlouhodobě ztrátová, proto byla prodána dceřiné společnosti First National City Bank of New York, který se dnes nazývá Citibank. Situace na trhu karet se změnila, jakmile na trh s vlastními kreditními kartami vstoupily dvě největší americké banky Bank of America a Chase Manhattan Bank. Karta BankAmericard se stala mimořádně významným projektem, do slavnostního zahájení se vydalo této karty více než 65 000 kusů. Rok po zavedení vlastnilo tuto kartu více než 1 milion klientů.

Do této doby byla řeč o platebních kartách pouze na území USA. Za kolébku platebních karet v Evropě se považuje Velká Británie, Francie nebo Švédsko. Do Evropy se první platební karty pravděpodobně dostaly v roce 1951, které vydala společnost Finders Service ve Velké Británii.¹⁹

---

¹⁹ JUŘÍK, P. *Platební karty: 1870-2006: velká encyklopedie*. Praha: Grada, 2006, s. 38-59

3.4.2 Charakteristika

Platební karta je plastická karta, která musí splňovat určité náležitosti, ale také mezinárodní normy z hlediska materiálu, rozměrů a konstrukce. Tyto karty představují nástroj bezhotovostního platebního styku využívaného především k výběru hotovosti a k úhradě výdajů.²⁰ Platby platební kartou upravuje zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku. Platební karty jsou často obecně nazývány jako karty kreditní, ale ve většině případů se jedná o karty debetní.

Revenda mezi vydavatele platebních karet řadí:

- banky a bankovní asociace
- finanční společnosti
- obchodní domy, letecké a telekomunikační společnosti a další

Těmito vydavateli karet jsou například MasterCard, VISA, JCB, American Express nebo Diners Club.²¹ Loga společností jsou na obrázku č.1. Asociace a banky jsou subjekty, kteří vystupují jako vydavatelé platebních karet a specializují se pouze na jejich vydávání (issuer), nebo zpracovatelé, kteří jsou naopak zaměřeni pouze na zpracování transakcí (acquirer). Dále tu pak disponují také banky a asociace, které provádí obojí.²²

Obrázek 3: Loga vydavatelských společností

Zdroj: *airdo.jp*²³

---

²⁰ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 55

²¹ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014, s. 110

²² KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 94

²³ PAYMENT METHODS. AIR DO [online]. Dostupné z: <https://www.airdo.jp/en/reservation/payment/method>

V České republice je většina karet vydávána prostřednictvím komerčních bank k běžným účtům. **Komerční banka** vykonává obchodní činnost a nabízí finanční produkty a služby. **Běžný účet** je účet, na kterém si klient s uloženými penězi může disponovat v kterémkoliv okamžiku. Účelem tohoto účtu je mít finanční prostředky kdykoli k dispozici pro potřeby platebního styku. Běžný účet se považuje za základní depozitní produkt, který je určen pro fyzické osoby, pro podnikatele i pro právnické osoby. U běžného účtu se můžeme v praxi setkat se dvěma typy zůstatků, a to s běžným a disponibilním. Disponibilní zůstatek je zůstatek, který je součtem běžného zůstatku a povoleného čerpání neboli debetu.²⁴ Největší komerční banky v ČR jsou držiteli licencí karetních asociací VISA a MasterCard. Právě karty těchto vydavatelů patří k celosvětově nejrozšířenějším. Při cestách do zahraničí se vyplatí mít obě tyto karty, a alespoň jedna z nich by měla být embosovaná. Embosovaná karta se dá dobře využít v zemích, kde mají problém s elektřinou nebo internetovým připojením. Platby v těchto zemích probíhají tzn. off-line. Při cestách do USA nebo okolních zemí se o trochu víc vyplatí VISA, zatímco v Evropě je o trochu výhodnější MasterCard.

Nejčastější bankovní poplatky spojené s platebními kartami vydanými k běžnému účtu jsou:

- poplatek za vydání karty
- poplatek za kartu (měsíční, roční)
- poplatky za výběr z bankomatu banky, kterou kartu vydala
- poplatky za výběr z bankomatu banky ostatních bank
- poplatek za výběr z bankomatu v zahraničí
- další poplatky (vydání dalších karet, blokace karty, vydání nové karty apod.)
- poplatek při platbě kartou (mezibankovní poplatek, poplatek karetní společnosti)

3.4.3 Druhy

Platební karty můžeme členit podle mnoha různých hledisek, Polouček člení platební karty dle tabulky č.1. Máče na rozdíl od Poloučka mezi druhy karet podle způsobu zúčtování neřadí el. peněženku. U druhů karet podle teritoria dělí karty pouze na národní a mezinárodní. Mezi druhy karet podle techniky záznamu řadí ještě karty embosované a laserové.²⁵

---

²⁴ KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 37-38

²⁵ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 60

Tabulka 1: Druhy platebních karet

kritérium	druhy karet			
způsob zúčtování	charge	debetní	kreditní	el. peněženka
rozsah služeb	základní	specializované	prestižní	výběrové
funkce	šekové zaručení	elektronická	univerzální	
teritorium použití	lokální	vnitrostátní	mezinárodní	
technika záznamu	magnetické	čipové	el. peněženka	
vydavatel	bankovní	obchod. organizací		
uživatel	osobní	služební		

Zdroj: POLOUČEK, S.²⁶

Nejpoužívanější členění karet se uskutečňuje podle způsobu zúčtování transakcí. Ty dělíme do čtyř kategorií, a to na karty debetní, kreditní, charge a elektronické peněženky.

Charge karta je historicky nejstarší typ platební karty. Držitel karty hraří provedené platby dle měsíčního výpisu, který mu zasílá vydavatel karty. Svůj závazek má povinnost uhradit zpravidla do 30 dnů. U charge karty není nutné mít u banky účet. Od kreditních karet se liší zejména tím, že není možné svůj dluh odložit do dalšího měsíce.²⁷ **Kreditní karta** nebo také úvěrová karta je vydána k úvěrovému účtu, držitel karty při platebním styku čerpá spotřebitelský úvěr, může ji také použít k placení zboží a služeb nebo k výběrům hotovosti z bankomatu. Tyto karty jsou pro banky výhodné, protože mají spočítané, že většina klientů nestihne závazek splatit během bezúročného období. Podmínky, poplatky a sazby se u každé banky liší, avšak úrokové míry jsou často vysoké a nevýhodné. **Debetní karta** je vystavena a přímo vázána k běžnému účtu. Kartu vydává klientovi banka. Při jejím užití vlastník čerpá peníze ze svého běžného účtu, a to až do výše disponibilního zůstatku na účtu. Platby debetní kartou jsou zúčtovány neprodleně po obdržení zprávy o transakci. Debetní karta je nejčastěji používanou kartou v ČR.²⁸ **Elektronická peněženka** je čipová karta, která se předplatí určitou peněžní hodnotou, která se při zaplacení služeb a zboží sníží bez potřeby autorizace.²⁹ Po vyčerpání karty se může opětovně předplatit nebo vyhodit. Elektronická peněženka nemusí

²⁶ POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2006, s.183

²⁷ KOTLER, P. -- KELLER, K. *Marketing management*. Praha: Grada, 2013, s. 332

²⁸ JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 515-517

²⁹ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014, s. 111

být pouze reálná hmatatelná karta, ale může mít i virtuální podobu. Tato karta se využívá zejména pro mikroplatby a její hlavní výhodou je bezpečnost, která je zapříčiněna díky nízkému obnosu na kartě.

Další hojně využívané členění karet je podle záznamu dat, ty se dělí na karty embosované, s magnetickým páskem, čipové a karty s laserovým záznamem. Nejčastěji využívaná karta z hlediska záznamu dat je karta hybridní. Jedná se o kartu, která má jak magnetický proužek, tak i čip.

Embosovaná karta má identifikační údaje vyraženy reliéfním písmem, údaje jsou pak čteny z karty v mechanických zařízeních u obchodníků pomocí imprintů. Následně se informace z imprintů otiskne na účtenku, kterou zákazník podepíše. Embosované karty jsou s rozšířením elektronických platebních terminálů již méně používané, jejich využití je však v méně hospodářsky rozvinutých zemích. **Karta s magnetickým páskem** vznikla v roce 1978. Karta má na zadní straně magnetický proužek, který slouží jako médium. Tyto karty se často používají jako zákaznické karty a věrnostní karty u obchodníků. Nevýhoda těchto karet je, že se mohou znehodnotit, jakmile jsou poblíž magnetu.³⁰ **Čipová karta** je plastová karta s integrovaným obvodem, která má data uložena v mikročipu, který je na přední straně karty. Tyto karty jsou bezpečnější, mají širší využití a mají možnost zabezpečení pomocí PINU. V současnosti se používají čipové karty se standardem EMV. **Karta s laserovým záznamem** funguje na principu vypalování dat do podkladové vrstvy pomocí laseru, stejně tak jako u CD. Karta má sice vysokou kapacitu, ale data nejdou smazat ani změnit a je snadné je zkopírovat, proto se tyto druhy karet v bankovníctví příliš často nepoužívají.³¹

3.4.4 Náležitosti

Platební karta je vyrobena z plastu a její vydávání se řídí mezinárodní normou ISO 3554.

Platební karta má dle formátu ID-1 rozměry 85,6 x 54,0 x 0,76 mm.³²

Platební karta musí obsahovat nezbytné náležitosti a to:

---

³⁰ JAK FUNGUJÍ PLATEBNÍ KARTY? A VADÍ JIM MAGNETY? Unimagnet [online] Dostupné z: <https://www.unimagnet.cz/blog/jak-funguji-platebni-karty-a-vadi-jim-magnety-n56>

³¹ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 60-61

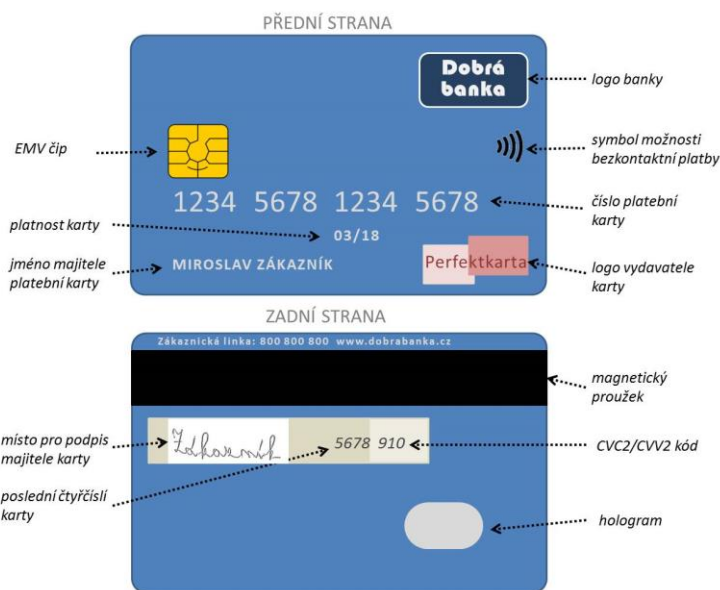
³² POLOUČEK, S. *Bankovníctví*. V Praze: C.H. Beck, 2013, s.185

- označení vydavatele
- označení banky
- jméno držitele karty
- číslo platební karty
- platnost platební karty
- podpisový proužek
- záznam dat³³

Z obrázku č. 4 je patrné rozložení náležitostí, které musí platební karta obsahovat. Náležitosti jsou dále podrobněji popsány.

Obrázek 4: Popis náležitostí platební karty

Zdroj: Ministerstvo financí Česká republika³⁴

Označení vydavatele platební karty se nejčastěji nachází v pravém dolním rohu na přední straně platební karty, někdy může být vydavatel také označen na zadní straně. Jedná se o logo, někdy doplněné i vytištěným názvem vydavatele. Karty vydávané společnostmi VISA a

³³ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2005, s. 110

³⁴ BEZHOTOVOSTNÍ PENÍZE. Ministerstvo financí Česká republika: Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat? [online]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/penize-a-ucty/bezhotovostni-penize>

MasterCard zaručují globální akceptaci. Jsou to zároveň nejčastěji vydávané platební karty v České republice.

Označení banky se nachází v levém horním rohu platební karty. Tak jako u vydavatele platební karty se taktéž jedná o logo nebo vytištěný název banky, která kartu klientovi vydala.

Jméno držitele platební karty je jméno oprávněného držitele, kterému byla karta vydána. Může dosahovat maximálně 27 znaků a je embosováno na přední stranu karty.³⁵ Platební kartou smí většinou platit pouze oprávněný držitel, avšak některé banky nabízí vydání karty k účtu nejen klientovi, ale i další osobě.

Číslo platební karty má 16 až 19 znaků numerického kódu. První číslice na platební kartě značí oblast podnikání vydavatele platební karty, čtyřkou a pětkou začínají karty bankovních a finančních služeb. Vydavatel platebních karet VISA začíná vždy číslem čtyři. MasterCard má první dvě číslice začínající 51-55.³⁶ Číslo platební karty není čistě náhodná záležitost, pomocí Luhnova algoritmu lze pomocí kontrolního součtu čísel ověřit platnost identifikačních čísel na kartě, tento algoritmus tak detekuje náhodné chyby.³⁷

Platnost karty značí, do kdy je karta platná, většinou se jedná o dva až tři roky. Nachází se pod číslem karty na přední straně ve formátu měsíc/rok. Karta platí do posledního dne měsíce, který je na kartě uveden.

Podpisový proužek karty slouží pro vlastnoruční podpis držitele platební karty, podpis může být také provedený jinak, např. laserem nebo může být přenesen fotograficky. Autentizace držitele karty probíhá ověřením podpisu na platební kartě a podpisu, který je napsán na prodejním dokladu.³⁸

---

³⁵ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 62

³⁶ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 62

³⁷ PAGE, A.; JOHNSTON, K. *Jak testuje software Microsoft*. Brno: Computer Press, a.s., 2009, s. 148

³⁸ SLOVNÍK. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/slovník_platebni_karty.html

Záznam dat na kartě může mít formu elektronického čipu nebo magnetického proužku.³⁹ Magnetický proužek splňuje ISO normu, a to jak pro sektor bankovníctví, tak i pro všechny ostatní sektory. Má tři záznamové stopy, do kterých se ukládají data. Jejich rozšíření zapříčinila snadná výroba a flexibilita standartu. EMV čip je mikročip umístěný na přední straně platební karty, v ČR se začal zavádět od roku 1998. EMV zahrnuje dynamickou autentizaci v každé transakci, technologie je bezpečná a informace je téměř nemožné zkopírovat, snižuje se tím tak riziko padělání karet.⁴⁰ Většina novějších POS terminálů dokážou přečíst jak záznam dat v podobě magnetického proužku, tak i údaje z čipu. V současnosti roste podíl čipových nebo hybridních karet oproti kartám, které mají pouze magnetický proužek. Od roku 2011 se vydávají také karty umožňující bezdotykové platby.⁴¹

CVC kód, někdy také CVC2, CVV nebo CVV2 se nachází na zadní straně platební karty u podpisového vzoru, jedná se o 3 číslice, která nejsou z bezpečnostních důvodů do karty vyraženy. CVV kód se využívá jako bezpečnostní prvek a snaží se zamezit zneužití karty. Vedle CVC kódu nalezneme také poslední čtyřčíslí platební karty.

Dalším bezpečnostním prvkem používaným na zadní straně platební karty je **hologram**, je to vlastně laserem pořízený snímek, který vytváří trojrozměrný obraz. Stejně jako CVC kód se používá jako preventivní opatření proti padělání karty.⁴²

3.4.5 Využití platebních karet

Platební karta má mnoho způsobů využití, mezi ty nejčastější způsoby patří:

- výběr hotovosti z bankomatu
- výběr hotovosti na pobočce banky
- výběr hotovosti u obchodníka
- bezhotovostní placení přes čtečku
- bezhotovostní placení na internetu

---

³⁹ REVENDA, Z. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. Praha: Management Press, 2014, s. 110

⁴⁰ HELP PROTECT YOUR CUSTOMERS WITH EMV CHIP. Mastercard [online]. Dostupné z: <https://www.mastercard.us/en-us/merchants/safety-security/emv-chip.html>

⁴¹ ČESKÁ REPUBLIKA. SBK: profil ČR [online]. Dostupné z: http://profily.cardzone.cz/cr/profil_cr.pdf

⁴² SLOVNÍK. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/slovník_platebni_karty.html

Prvním způsobem využití platební karty je **výběr hotových peněz z bankomatu**, které jsou uloženy na účtu, k němuž karta patří. Majitel platební karty se identifikuje u bankomatu pomocí kódu PIN. Bankomaty pracují v online režimu a mohou tak ověřit autorizaci každé provedené transakce. Některé bankomaty obchodních bank umožňují klientům i další služby, jako je například zjištění zůstatku na účtu, dobítí kreditu nebo i vložení hotovostních peněz na účet. Pro majitele platební karty je výhodnější výběr hotovosti u bankomatu, který patří bance, která kartu vydala. U ostatních bankomatů mohou být z účtu strženy vysoké poplatky.

V situacích, kdy není možné použít bankomat, nebo částka přesahuje limit stanovený pro **výběry z bankomatu**, může majitel karty výběr hotovosti uskutečnit **na pobočce banky**. Spolu s kartou musí doložit svou totožnost identifikačním dokladem. Výběr hotovosti na pobočce bank bývá zatížen poplatkem, proto tato varianta výběru hotovosti není tak hojně využívána.

Při placení kartou za zboží nebo služby u obchodníka je možné využít službu **Cash Advance**. Obchodník po vyžádání vydá určitou částku v hotovosti z pokladny. Spolu se strženou částkou za platbu zboží nebo služby se z účtu strhne i vydaná částka z pokladny.⁴³

Dalším využitím platební karty je **bezhotovostní úhrada peněz za zboží nebo služby u obchodníka**, která se provádí přes platební terminál, kdy je karta zasunuta do terminálu a autorizace probíhá pomocí PIN kódu. Výhodou bezhotovostního placení u obchodníků je vyšší bezpečnost z důvodu snížení hotovosti v pokladně, ale také snížení chyb spojených se špatným vrácením částky v hotovosti.⁴⁴

Majitelé bezkontaktních karet mohou využít **bezkontaktní bezhotovostní platby kartou**, které jsou prováděny pomocí NFC technologie, kdy je v kartě zabudována anténa umožňující rádiovou komunikaci s platebním terminálem na velmi krátkou vzdálenost. Kartu tak stačí přiložit ke čtečce v místě symbolu bezkontaktní platby a podržet ji tam několik sekund. Tyto

---

⁴³ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 56

⁴⁴ KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 96

platby se do 500,- Kč uskutečňují bez nutnosti zadávání PINu⁴⁵ a nejčastěji se využívají u menších transakcí, které jsou potřeba uskutečnit hned, jako např. při placení jízdného v turniketu metra. Na obrázku č. 5 je zobrazeno značení pro bezkontaktní platby, první značení (vlevo) je vyobrazeno na platební kartě a značí, že karta umožňuje tyto bezkontaktní platby. Další dva typy značení se naopak používají u čtečky platebních terminálů, které tyto bezkontaktní karty akceptují.

Obrázek 5: Značení bezkontaktních plateb

Zdroj: iDNES⁴⁶

Majitelé telefonů s podporou NFC technologie mohou využít **bezhotovostní bezkontaktní placení** u obchodníků **pomocí chytrých telefonů a zařízení**. Pro placení chytrým zařízením stačí platební kartu propojit s tímto zařízením a pak platit pomocí Google Pay, Apple Pay, Fitbit Pay nebo Garmin Pay. Na obrázku č. 6 je zobrazeno placení přes Apple Pay chytrým zařízením.

Obrázek 6: Apple Pay

Zdroj: Apple⁴⁷

⁴⁵ BEZKONTAKTNÍ KARTA MASTERCARD. Mastercard [online]. Dostupné z:

<https://www.mastercard.cz/cs-cz/zakaznici/sluzby-technologie-benefity/platebni-sluzby/contactless.html>

⁴⁶ LOGA BEZKONTAKTNÍCH PLATEB. iDNES.cz [online]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/banky-a-sporeni/zadne-zadavani-pin-mavnete-penezenkou-a-je-zaplaceno.A111014_1668402_bank_sov

⁴⁷ POUŽÍVÁNÍ APPLE PAY. Apple: Podpora [online]. Dostupné z: <https://support.apple.com/cs-cz/HT201239>

Posledním z častých způsobů využití platební karty je **placení za zboží nebo služby na internetu u e-commerce obchodníka**. Platba kartou probíhá přes platební bránu, kam zákazník vyplní číslo karty, datum expirace karty a CVC kód. Někdy je také požadováno vyplnit jméno držitele karty, po zadání všech údajů probíhá ověření a schválení platby.⁴⁸ „Online kartou už je zaplácena více než pětina objednávek v e-shopech. V platbách online roste podíl zboží s nižší hodnotou, které jsme začali platit online kartou. Typicky je to třeba drogerie, kosmetika, zdraví, zkrátka zboží nižší hodnoty, které však nakupujeme častěji“.⁴⁹

Méně využívaným způsobem platební karty jsou MO/TO transakce, při kterých platba kartou probíhá sdělením údajů o kartě přes telefon nebo email, tento způsob se používá například při rezervaci hotelu.

3.4.6 Zpracování karetních transakcí

Kalabis dělí transakce prováděné platební kartou do tří fází. První fází je ověření, to spočívá v kontrole, která ověřuje, zda je možné transakci platební kartou uskutečnit. Kontrolovány jsou ochranné prvky, jako je číslo karty, její platnost, zda není zfalšována nebo není na seznamu zakázaných karet. Pokud je částka vyšší, než je autorizační limit příjímacího místa, pak probíhá autorizace, ta ověřuje finanční krytí transakce. Autorizaci lze provádět elektronicky nebo hlasově. U elektronicky ověřovaných transakcí je autorizace prováděna automaticky, elektronicky se ověřují transakce u online zařízení, jako jsou například platební terminály nebo bankomaty, v tomto případě se klient identifikuje pomocí PINu.⁵⁰ Autorizace může být provedena dvěma metodami negativní a pozitivní. Negativní metoda je prováděna nepřímo, na účtu klienta se neověřuje zůstatek, ale ověřují se pouze nastavené limity na dané kartě spolu s platností karty. Negativní autorizace se většinou používá přímo v mezinárodní asociaci nebo je používána při technických problémech. Naproti tomu stojí metoda pozitivní, která ověřuje všechny bezpečnostní prvky karty a finanční prostředky na účtu klienta. Pozitivní metoda ověření se používá nejčastěji a je také bezpečnější.⁵¹

---

⁴⁸ CO JE PLATBA KARTOU ONLINE A JAK FUNGUJE? GoPay [online]. Dostupné z: <https://www.gopay.com/blog/co-je-platba-kartou-online-a-jak-funguje/>

⁴⁹ VÍC NEŽ PĚTINA OBJEDNÁVEK V E-SHOPECH JE PLACENA KARTOU ONLINE. Heureka [online]. Dostupné z: <https://onas.heureka.cz/vic-nez-petina-objednavek-v-e-shopech-uz-je-placena-kartou-online>

⁵⁰ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 58-59

⁵¹ KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 99

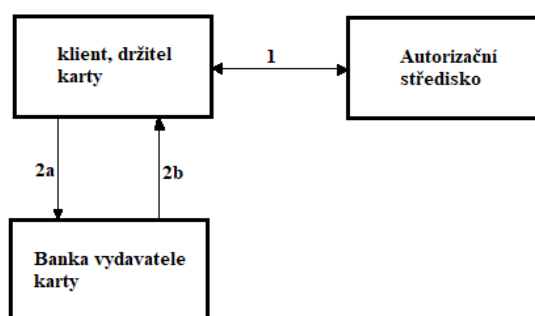
Další fází je přenos transakcí do clearingového systému, přenos probíhá přes počítačovou síť. Banky obdrží seznam plateb uskutečněných klienty během dne, které jdou ve prospěch nebo na vrub jednotlivých účtů.

Zúčtování transakce je poslední fází. Vychází z výstupu z clearingového systému. Vypořádání jsou prováděná určenými institucemi a bankami. Zpracování platebních transakcí se u asociace MasterCard provádí společností Global Payments Europe u většiny tuzemských bank. Pouze u České spořitelny a Citibank zpracování provádí samotná asociace MasterCard. U asociace VISA se transakce zpracovávají v londýnském zúčtovacím centru VISA.⁵²

Jílek uvádí dva základní kartové modely. Jedná se o model se třemi účastníky (uzavřený model). Do modelu se třemi účastníky se řadí klient, banka klienta a obchodník. Dalším modelem je model se čtyřmi účastníky (otevřený model), do tohoto modelu patří klient, banka klienta, banka obchodníka a obchodník.⁵³ Vedle toho Máče říká, že mezi účastníky transakcí provedených platební kartou se řadí držitel karty, vydavatelská banka, banka obchodníka, obchodník a autorizační středisko.

Obrázek č. 7 zobrazuje **výběr hotovosti kartou**, v kroku 1 probíhá autorizace platby, pokud transakce přesahuje stanovený limit. V kroku 2a je zatížen účet držitele karty částkou, kterou si chce klient vybrat a v kroku 2b banka vydává klientovi hotovost.

Obrázek 7: Zúčtování výběru hotovosti z bankomatu

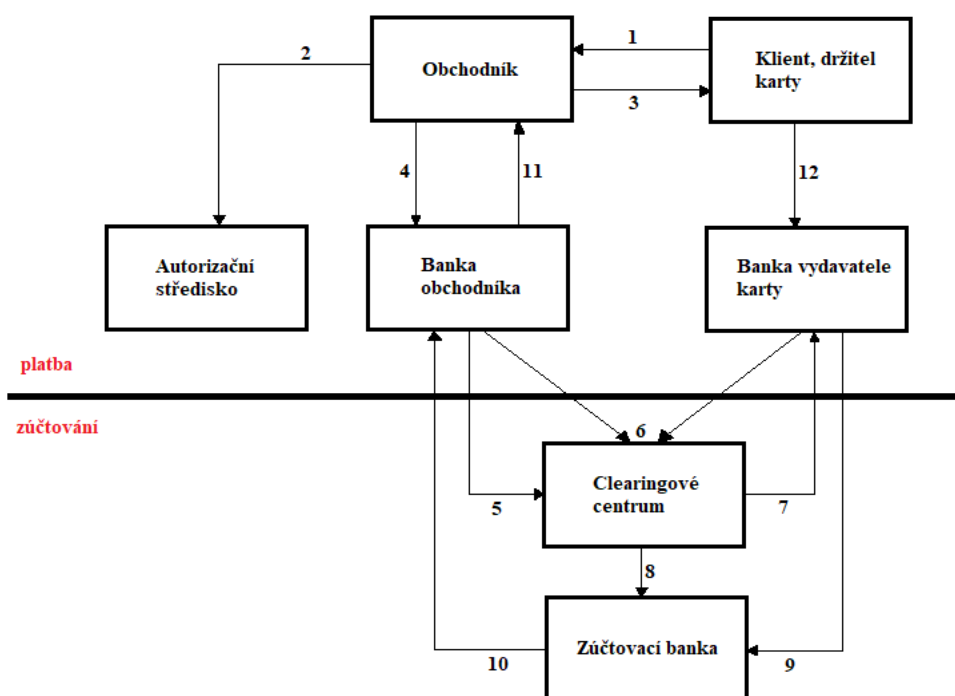
Zdroj: vlastní zpracování dle Máče, M.

⁵² KALABIS, Z. *Základy bankovníctví*. Brno: BizzBooks, 2012, s. 99-101

⁵³ JÍLEK, J. *Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk*. Praha: Grada Publishing, 2013, s. 521

Obrázek č. 8 zobrazuje **transakci u obchodníka**. Krok č. 1 zachycuje předložení karty obchodníkovi, v kroku č. 2 je ověřena platba, pokud přesáhla stanovený limit. V kroku č. 3 vydá obchodník klientovi prodejní doklad. V kroku 4 se předá informace o platbě bance obchodníka a v kroku č. 5 předá banka informace o provedených platbách. V kroku č. 6 probíhá clearingové zúčtování mezi bankami a v kroku č. 7 předá clearingové centrum bance vydavatele karty informace o provedených platbách. Krok č. 8 zachycuje vyrování sald mezi bankami. V kroku č. 9 je zatížen nostro účet banky, která kartu vydala. V kroku č. 10 je převedena částka na nostro účet u obchodníka. V kroku č. 11 je připsána částka, snížená o bankovní provize a v kroku č. 12 je zatížen účet držitele karty částkou transakce.

Obrázek 8: Zúčtování transakce u obchodníka

Zdroj: vlastní zpracování dle Máče, M.⁵⁴

⁵⁴ MÁČE, M. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha: Grada Publishing, 2006, s. 56-57

3.4.7 Bezpečnost platebních karet

Není platebního prostředku, u kterého by neexistovali rizika spojená s bezpečností. Díky českým zákonům se již v roce 1992 dokázali prosadit ustanovení o padělání platebních karet nebo jejich neoprávněného držení a podvodů s nimi. Mezi nejčastější bezpečnostní rizika spojená s platebními kartami patří:

- úvěrové ztráty
- zneužití karty cizí osobou
- zneužití nedoručené karty
- padělání karet
- objednávkové služby
- podvodná žádost o kartu⁵⁵

Pro uživatele platebních karet se může stát zneužití platební karty velmi nepříjemnou záležitostí, proto je na místě dodržovat několik základních pravidel, které tomu předejdou. Ihned po převzetí nové karty je důležité ji do podpisového vzoru podepsat, naopak při skončení platnosti tuto kartu odevzdat, znehodnotit nebo činit dle pokynů vydavatele karty. Při manipulaci s kartou ji nespouštíme z očí, kartu nikomu nepůjčujeme a průběžně kontrolujeme, zda kartu máme nebo víme kde je. Svůj PIN od karty nikomu nesdělujte a nikam si ho nezapisujte. Při zadávání PINU dbejte na to, aby ho nikdo neviděl, včetně kamer nebo snímacích zařízení. Při transakcích platební kartou dbejte na důvěryhodnost obchodních míst, zařízení i webových stránek, ze kterých nakupujete. Po skončení transakce se ujistěte, že vám karta byla opravdu vrácena a uschovejte si doklad o transakci. Všechny dokumenty, kde je napsané celé číslo karty skartujte. Jednou za čas zkontrolujte svůj účet a správnost proběhlých transakcí vůči vystaveným dokladům, při jakémkoliv pochybení kontaktujte vydavatele karty. Při ztrátě karty ji neprodleně zablokujte u vydavatele a nechte si vystavit novou, případně tuto skutečnost nahlase na policii. A na závěr – informujte se, můžete tím zamezit nebo zmírnit následky zneužití karty.⁵⁶

---

⁵⁵ RAK, R. -- MATYÁŠ, V. -- ŘÍHA, Z. Biometrie a identita člověka: ve forezních a komerčních aplikacích. Praha: Grada Publishing, 2008, str. 77

⁵⁶ BEZPEČNOST: SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/media_bezpecnost.html

4 Vlastní práce

4.1 Platební karty v ČR

První platební karty se dostaly do Československa v roce 1968, jednalo se o karty společnosti Diners Club, které sem pronikly prostřednictvím cestovní kanceláře Čedok, která byla jejich obchodním zástupcem. Zahraniční turisté mohli karty využít ve vybraných hotelech, restauracích a obchodech. Později Čedok přidal na svůj seznam karty dalších společností, a to American Express, BankAmericard, Master Charge a JCB.

První platební kartu určenou pro občany Československa vydala Živnostenská banka roku 1988, šlo o dispoziční kartu k tuzexovým účtům. Karta sloužila občanům k výběru poukazů sloužících k nákupu v obchodu Tuzex. Výběr probíhal v pobočkách SBČS a ČSOB. V Tuzexu šlo touto kartou později také platit, ověření probíhalo pomocí imprinterů a telefonické autorizace.

Roku 1989 Česká státní spořitelna a Slovenská štátná sporiteľňa vydala **první platební kartu širší veřejnosti**. Její podoba je vyobrazena na obrázku č. 9.

Obrázek 9: První bankomatová karta určená širší veřejnosti, rok 1989

Zdroj: Juřík, P.⁵⁷

V roce 1990 se stala Živnostenská banka členem asociace VISA a vydala první mezinárodní kartu stejnojmenné asociace. V roce 1991 vydala Komerční banka první mezinárodní kartu asociace Eurocard/MasterCard. Vyobrazení obou mezinárodních karet VISA a Eurocard/MasterCard je na obrázku č. 10.

⁵⁷ JUŘÍK, P. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012, str. 179-181

Obrázek 10: První mezinárodní karty VISA a Eurocard/MasterCard

Zdroj: colnect⁵⁸

V roce 1991 bylo také založeno Mezi bankovní sružení pro platební karty (MSPK) jako společný projekt bank. V současnosti MSPK známe z důvodu rozpadu Československa pod zkratkou SBK (Sružení pro bankovní karty), na obrázku č. 11 je logo společnosti. SBK vzniklo pro koordinaci platebních karet v technické oblasti a některých dalších nekonkurenčních oblastech. SBK má k roku 2018 přibližně 24 členů, kteří zároveň přispívají do statistik. Jedná se především o bankovní subjekty, ale patří sem i řada nebankovních subjektů.⁵⁹

Obrázek 11: Logo SBK

Zdroj: SBK⁶⁰

Oblíbenost karet v ČR a rychlost jejich rozvoje dokládá obrázek č. 12, na kterém je vidět vývoj počtu vydaných platebních karet za posledních 30 let, a to od roku 1988 do roku 2018. Karty byly nejprve vydávány s technikou záznamu uloženém na magnetickém proužku. Od roku 1999 byly platební karty vydávány jako karty čipové. Od roku 2003 byly tyto čipové karty vydávány se standardem EMV, první karty s tímto standardem vydala Komerční banka.

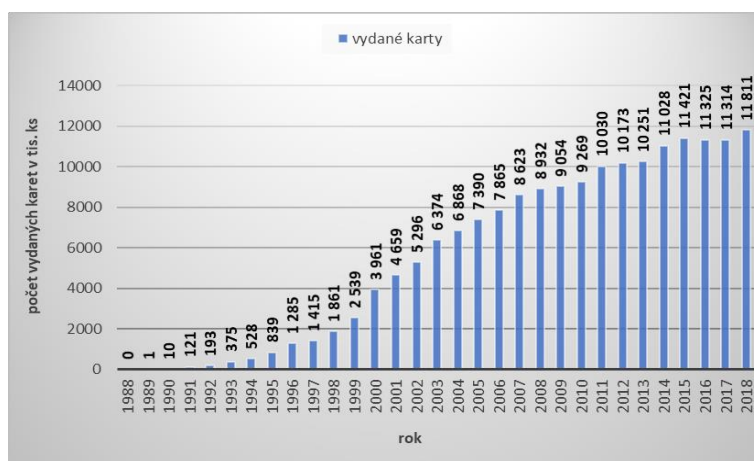
⁵⁸ BANK CARD CATALOG. Colnect [online]. Dostupné z: https://colnect.com/en/bank_cards/catalog

⁵⁹ JUŘÍK, P. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012, str. 179-181

⁶⁰ LOGO SBK. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/media_logo.html

Na konci roku 2006 migrovalo významné množství karet a zařízení pro jejich akceptaci na tento EMV standard.⁶¹ V roce 2011 se v ČR úspěšně uchytila technologie bezkontaktních platebních karet, s touto technologií přišla jako první MasterCard a Citibank. V současnosti je k roku 2018 až 93 % karet bezkontaktních. V roce 2011 se také začala používat technologie 3D Secure pro bezpečnější platby kartou na internetu.⁶² K roku 2018 je v oběhu více než 11,8 miliónů karet. Rozvinutost platebních karet v ČR udává parametr počtu platebních karet na obyvatele. K roku 2018 je 1,1 karet na obyvatele ČR. U produktivních obyvatel ve věku 15-64 let je počet karet na obyvatele 1,7.

Obrázek 12: Vývoj počtu vydaných platebních karet 1988-2018 v ČR:

zdroj: vlastní zpracování dle SBK⁶³

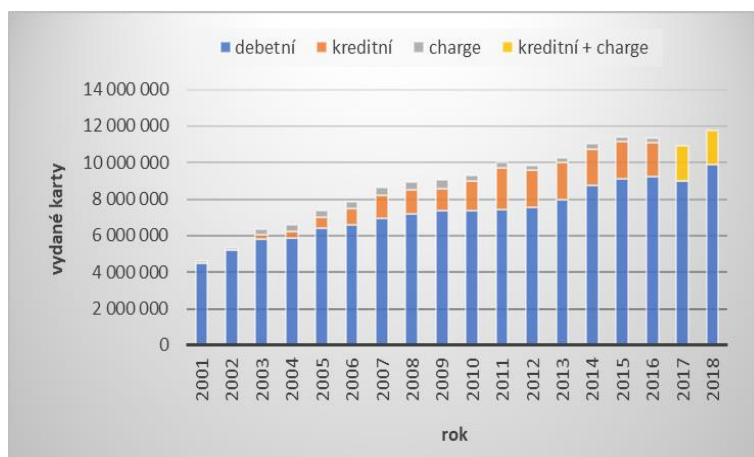
Karty jsou vydávány jako debetní, kreditní i charge karty. Charge karty patří k nejstarším druhům, kreditní karty byly vydávány od roku 1988, a jsou pro banky výhodnější, protože generují vyšší zisk. Ze struktury vydaných platebních karet je zřejmé, že největší počet zaujímají karty debetní, potom následují karty kreditní a nejmenší počet vydaných karet patří kartám charge. Z celkem 11, 8 miliónů vydaných platebních karet v roce 2018 bylo z hlediska druhu 84 % karet debetních a 16 % připadlo na kreditní a charge karty. Z hlediska druhu se tedy jak k roku 2018, tak i předchozí roky nejvíce používali karty debetní (viz. obrázek č. 13, který znázorňuje vývoj struktury vydaných platebních karet).

⁶¹ ČESKÁ REPUBLIKA. SBK: profil ČR [online]. Dostupné z: http://profily.cardzone.cz/cr/profil_cr.pdf

⁶² JURÍK, P. Platební karty: ilustrovaná historie placení. Praha: Libri, 2012, s. 179-200

⁶³ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

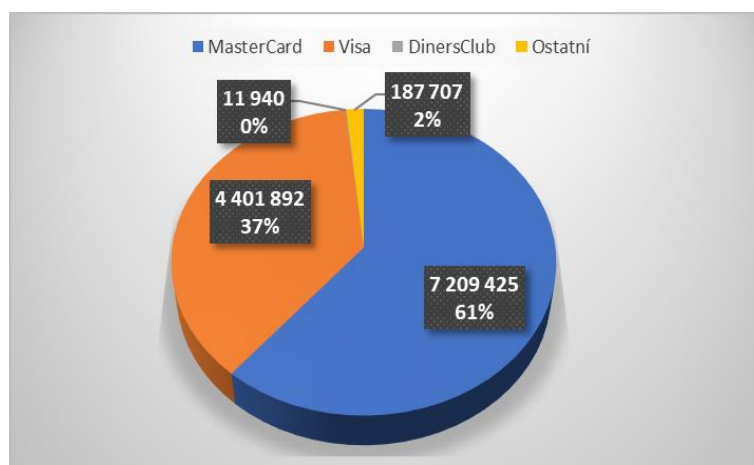
Obrázek 13: Struktura vydaných platebních karet 2001-2018

zdroj: vlastní zpracování dle SBK

Rozdělení karet z hlediska vydavatele za rok 2018 je zobrazeno na obrázku č. 14. Z obrázku je zřejmé, že nejvíce platebních karet bylo vydáno společnostmi MasterCard, a to 61 %. Společnost VISA vydala 37 % karet a karty ostatních společností vydali 2 % karet. Pod pojem ostatní společnosti patří společnosti jako American Express AMEX, JCB, UP a další. Počet vydaných karet společnosti Diners Club, jak je z grafu zřejmé je zanedbatelný a zaujímá 0 %. Z toho vyplývá, že největšími vydavateli platebních karet v ČR jsou asociace MasterCard a VISA, ostatní společnosti mají mnohonásobně nižší uplatnění na českém trhu.

Obrázek 14: Členění vydaných karet dle vydavatele za rok 2018

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK⁶⁴

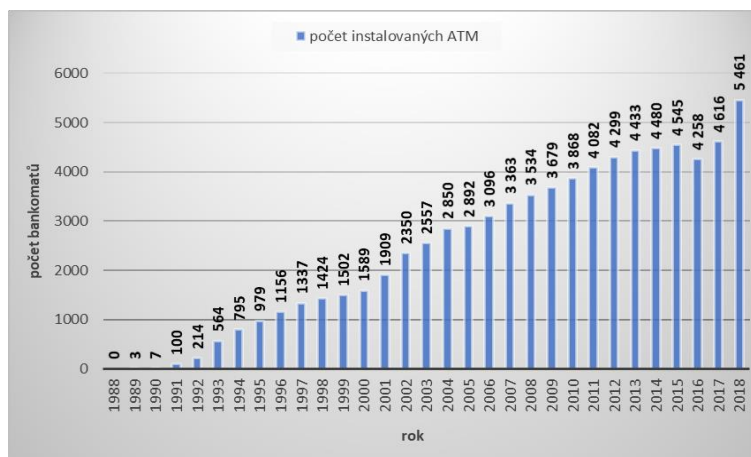
⁶⁴ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

4.2 Využití platebních karet

Jak již bylo vysvětleno v teoretické části, platební karty můžeme nejčastěji využít na výběr hotovosti z bankomatu, výběr hotovosti na pobočce banky, výběr hotovosti u obchodníka (CashBack), bezhotovostní placení na místě u obchodníka (kartou nebo chytrým zařízením) a bezhotovostní placení na internetu.

Mezi jednu z nejstarších forem využití platebních karet patří výběr hotovosti z bankomatu. Historie prvních bankomatů sahá až do roku 1989, kdy Česká státní spořitelna a Česká štátná sporitelňa testovala první off-line **bankomat** v Praze a Bratislavě. Bankomat uměl pouze výběr hotovosti a zaměstnanci banky museli každý den nahrávat do off-line bankomatu prostřednictvím diskety data a zároveň sbírat data o vybraných částkách.⁶⁵ V roce 1992 byly uvedeny do provozu první on-line bankomaty na pobočce Komerční banky v Praze, které byly napojené na mezinárodní síť Eurocard/MasterCard a VISA/Plus. Byly to první on-line bankomaty na území Československa. Další roky počet instalovaných bankomatů stoupal, což je patrné z obrázku 15, kde je zachycen vývoj počtu bankomatů. Výjimku tvoří rok 2016, kdy počet bankomatů klesl, avšak může se jednat o statistickou chybu.

Obrázek 15: Vývoj počtu bankomatů v ČR 1988-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK⁶⁶

⁶⁵ JUŘÍK, P. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012, str. 179-181

⁶⁶ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

V současnosti se na území ČR nachází více než 5 tisíc bankomatů. Mezi ukazatele vyspělosti infrastruktury bankomatů patří počet bankomatů na milion obyvatel, nebo také počet bankomatů na 1000 km². V roce 2018 dosáhl počet bankomatů na milion obyvatel hodnoty přibližně 511. Se zaměřením na rozlohu České republiky je na 1000 km² 69 bankomatů. Průměrná částka vybraná klienty z bankomatu činí 4 244,- Kč. Statistické údaje o bankomatech jsou zobrazeny v tabulce č. 2.

Tabulka 2: Statistické údaje o bankomatech k roku 2018

Počet bankomatů	5 464
Počet bankomatů na 1 milion obyvatel	511
Počet bankomatů na 1000 km ²	69
Průměrná částka výběru z bankomatu (v Kč)	4 244

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK

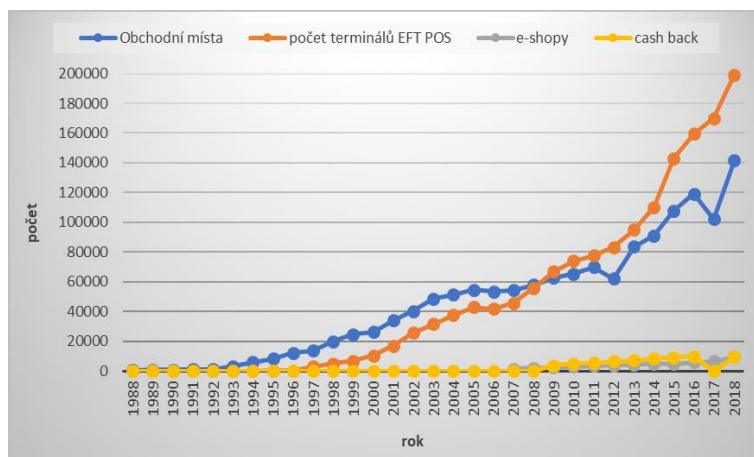
Platební karty se nevyužívají pouze k výběru hotovosti z bankomatu. Obrázek č. 16 znázorňuje vývoj počtu akceptačních míst za posledních 30 let, a to od roku 1988 do roku 2018. Prvních 554 obchodních míst vzniklo již roce 1988. Počet obchodních míst má rostoucí průběh, ale v roce 2006 a 2007 počet obchodních míst klesl, a to z důvodu konsolidace platebních míst. První POS terminály byly instalovány roku 1994 v obchodním domě Kotva a od roku 1995 byly instalovány modernější modely s číselníkem pro zadání PINu. Vznik služby CashBack se datuje k roku 2007, kdy ČSOB a Poštovní spořitelna nabídla svým klientům tuto službu v prodejnách Albert hypermarket. Pro rok 2007, 2008 a také 2017 je statistika počtu míst se službou CashBack u SBK nedostupná. Vznik e-shopů, které přijímají platební karty není dohledatelný, avšak je statisticky znám od roku 2007 a každým rokem počet e-shopů, které podporují platební karty roste.⁶⁷ Počet obchodních míst k roku 2018, které akceptují platební karty je vidět v tabulce č. 3. Tabulka zahrnuje obchody, POS terminály, e-shopy a bankomaty.

---

⁶⁷ JURÍK, P. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha: Libri, 2012, str. 179-184

Obrázek 16: Vývoj počtu akceptačních míst v ČR 1988-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK

Tabulka 3: Počet akceptačních míst k roku 2018

Akceptační místa	
obchody	141 584
POS terminály	199 257
e-shopy	9 432
CashBack	9 518
bankomaty	5 461

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK⁶⁸

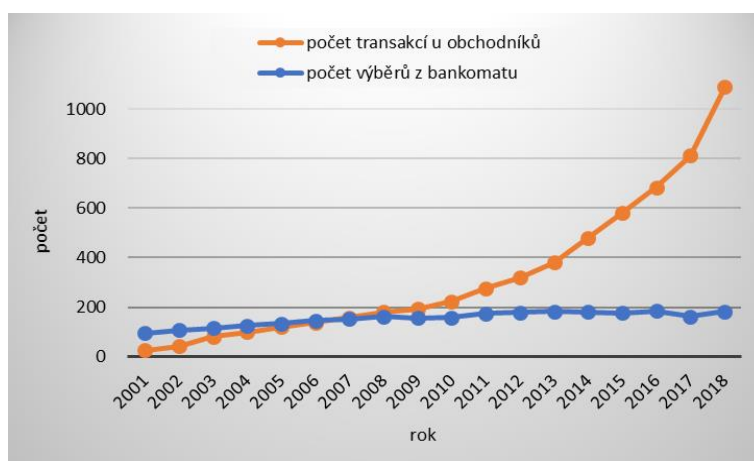
Karty od doby jejich vzniku sloužily především k výběru hotovosti, po roce 2000 rostl počet plateb kartami u obchodníků rychleji, než počet výběrů z bankomatů (viz. obr. 17). V roce 2007 pak přesáhl počet plateb u obchodníků počet výběrů z bankomatů. Počet výběrů z bankomatů každým rokem stoupal, avšak nejednalo se o velký růst, zatímco transakce u obchodníků rostli daleko rychleji. Z platebních karet, které sloužily zejména k výběru hotovosti se stal prostředek k bezhotovostnímu placení. V roce 2018 bylo uskutečněno přibližně 182 milionů výběrů z bankomatu, oproti tomu proběhlo více než 1 miliarda transakcí u obchodníků. Obrázek č. 18 zobrazuje objem peněz vybraných z bankomatu a objem peněz za platby u obchodníků. Od roku 2001 až do roku 2018 byl objem vybraných peněz z bankomatu vždy větší než objem transakcí u obchodníků. Z celkového množství 1

⁶⁸ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

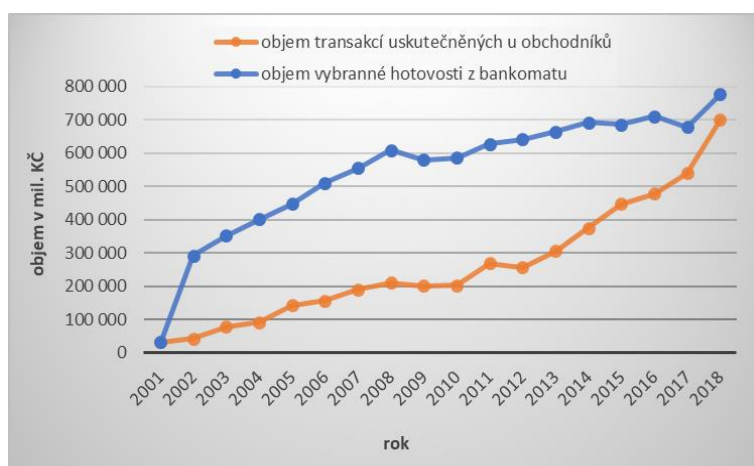
miliardy provedených transakcí u obchodníků (k roku 2018) bylo 78 % provedeno pomocí NFC bezkontaktní technologie. 11,5 % transakcí bylo provedeno pomocí kreditní karty a 9,3 % celkových plateb u obchodníků bylo provedeno přes internet. Z celkového množství 101 miliónů plateb na internetu uskutečněných platební kartou bylo 46,8 % z českých webů. Průměrná platba u obchodníka za rok 2018 činila 642,- Kč. Statistiky z celého roku 2018 jsou přehledně vyobrazeny v tabulce č. 4.

Obrázek 17: Vývoj počtu plateb u obchodníka a ATM výběrů 2001-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK

Obrázek 18: Objem plateb u obchodníků a ATM výběrů 2001-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle SBK⁶⁹

⁶⁹ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

Tabulka 4: Shrnutí roku 2018 v číslech:

Počet vydaných karet v oběhu	11 810 964
z hlediska druhu	
debetních	9 918 411
kreditních a charge	1 834 475
bezkontaktních	11 076 092
z hlediska vydavatele	
MasterCard	7 209 425
VISA	4 401 892
ostatní	187 707
Diners Club	11 940
Počet karet na osobu	1,1
Počet karet na osobu ve věku 15-64 let	1,7
Počet transakcí u obchodníků celkem	1 089 087 165
z toho bezkontaktně	852 846 243
z toho počet transakcí na e-shopu	101 619 704
z toho počet CashBack transakcí	808 774
průměrný počet transakcí na osobu za rok	102
objem plateb u obchodníků	699 697 442 769
z toho objem bezkontaktně	486 379 074 172
průměrný objem transakce u obchodníka	642
Počet transakcí z bankomatu	182 798 372
průměrný počet výběrů z bankomatu	17
objem výběrů z bankomatu	775 732 284 034
průměrný objem výběru z bankomatu	4 244
Počet výběrů na přepážce banky	18 126
objem transakcí na přepážce banky	178 356 934
průměrný objem výběru na přepážce banky	9 840

Zdroj: vlastní zpracování, dle statistik SBK⁷⁰

⁷⁰ SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

4.3 Nejvýhodnější platební karta

S vysokým růstem vydaných platebních karet v České republice a počtem transakcí uskutečněných platební kartou u obchodníků roste i poptávka po platebních kartách u komerčních bank v České republice. Komerční banky nabízí široké spektrum produktů, které cílí na určité skupiny lidí a které mají různé smluvní podmínky. Mnoho Čechů z důvodu nízké informovanosti zbytečně zaplatí spoustu peněz za účet v bance a s ním spojené poplatky. Z hlediska zúčtování transakcí se řadí debetní karty na první místo v počtu vydaných platebních karet. Z účtů u komerčních bank jsou běžné účty nejčastěji poptávané účty fyzickými osobami bez ohledu na věk. Z tohoto důvodu jsou v této praktické části analyzovány, komparovány a zhodnoceny právě debetní platební karty vydané fyzickým osobám k běžným účtům.

V šetření je zahrnuto 6 komerčních bank s největším počtem klientů⁷¹, které zároveň přispívají do statistik SBK a to:

- Česká spořitelna, a.s.
- ČSOB
- Komerční Banka a.s.
- GE Money Bank a.s./Moneta
- FIO banka
- AirBank

Kritéria pro hodnocení debetních platebních karet u běžných účtů komerčních bank jsou:

- poplatek za vedení účtu
- poplatek za vydání platební karty
- poplatek za kartu měsíčně/ročně
- poplatek za výběr hotovosti z bankomatu vydavatele karty
- poplatek za výběr hotovosti z bankomatu jiných bank

---

⁷¹ BUREŠ, M. Kam plyne zisk 76 miliard Kč z českých bank? finance.cz [online]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496071-kdo-vlastni-ceske-banky/>

4.3.1 Česká spořitelna

Česká spořitelna je největším vydavatelem platebních karet, provozovatelem platebních terminálů a bankomatů. Česká spořitelna nabízí **Základní účet**, který je veden zdarma, k němu je zdarma vydaná a vedená 1 debetní karta VISA Classic. Poskytnutí druhé debetní karty je zpoplatněno 25,- Kč/měsíc. K tomuto účtu je nabízena i bezkontaktní nálepka v ceně 6,- Kč. V případě, že si klient zažádá k tomuto účtu o kontokorent, zaplatí za tuto službu 25,- Kč/měsíc. Výběr z bankomatu České spořitelny je zpoplatněn 5,- Kč/výběr, při výběru z bankomatu jiných bank zaplatí klient 40,- Kč/výběr. Vklad hotovosti na účet vedený k platební kartě prostřednictvím vkladového bankomatu České spořitelny je zdarma. Vklad na jiný účet vedený u České spořitelny je zpoplatněn 5,- Kč, a vklad na účet vedený u jiné banky je zpoplatněn 80,- Kč. Debetní karta k Základnímu účtu je na obrázku č. 19.

Obrázek 19: Debetní karta k Základnímu účtu

Zdroj: Česká spořitelna⁷²

Česká spořitelna vedle Základního účtu nabízí ještě účet se službou **Moje zdravé finance**. Tento účet odměňuje klienty, kteří se starají o své peníze a myslí na zajištění své rodiny. Základní cena za vedení účtu je 100,- Kč/měsíc, cena se při splnění podmínek může snížit o 50,- Kč v případě, kdy klient na svůj účet pošle každý měsíc alespoň 7 000,- Kč a provede alespoň 1 transakci kartou, nebo se cena může snížit o 50,- Kč v případě, že klient využívá v daný měsíc další služby u České spořitelny. Tyto dvě možnosti jsou kombinovatelné a klient tak může snížit cenu za vedení účtu až o 100,- Kč. K této službě je zdarma vedení dvou účtů, zdarma je poskytnuta jedna debetní karta, ceník výběrů z bankomatu je stejný jako u Základního účtu. Výhodou a rozdílem oproti klasickému Základnímu účtu je nabídka

---

⁷² KARTY A MOBILNÍ PLATBY. Česká spořitelna [online]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty/karty-platby-mobilem>

zvýhodněných cen energií, pravidelná schůzka s bankéřem, on-line pomocník Moje zdravé finance, který je dostupný v internetovém bankovníctví. Debetní karta k Základnímu účtu, tak i k účtu se službou Moje zdravé finance poskytuje 3D Secure zabezpečení, internetové bankovníctví George, platby pomocí chytrých zařízení. Hlavní výhodou zřízeného účtu u České spořitelny je možnost výběru z 1 286 bankomatů po celé České republice a možnost využití vybraných poboček této banky i o víkendu.⁷³

4.3.2 ČSOB

Československá obchodní banka byla založena státem roku 1964 na území tehdejšího Československa. ČSOB nabízí tři druhy běžných účtů. Prvním z nich **Základní účet**, jeho vedení je zpoplatněno 25,- Kč/měsíc. K Základnímu účtu je poskytnut 1 ks debetní bezkontaktní karty VISA Classic nebo Debit Mastercard zdarma. Výběry z bankomatu ČSOB jsou zpoplatněny 5,- Kč, výběry z bankomatů jiných bank jsou zpoplatněny 40,- Kč a výběr hotovosti z bankomatů v zahraničí je zpoplatněn 100,- Kč. Podoba debetní karty k Základnímu účtu je na obrázku č.20.

Obrázek 20: Debetní karta k Základnímu účtu

Zdroj: internet⁷⁴

Dalším účtem je **Plus Konto**, jeho vedení je zpoplatněno 69,- Kč/měsíc. V případě obrátové podmínky v minimální výši 10 000,- Kč je vedení účtu zdarma, vedení účtu je automaticky zdarma u klientů do 26 let a klientů na mateřské nebo rodičovské dovolené. K tomuto účtu je

⁷³ ÚČTY A KARTY. Česká spořitelna [online]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty>

⁷⁴ VEDENÍ ČSOB PLATEBNÍ KARTY NA 6 MĚSÍCŮ. Svět odměn [online]. Dostupné z: <https://svetodmen.cz/seznam-odmen/vedeni-csob-platebni-karty-na-6-mesicu>

zdarma vydána jedna debetní karta Visa Classic nebo Debit Mastercard. Klient má možnost vydání další debetní karty pro partnera, která je také zdarma. Výběr hotovosti z bankomatů ČSOB má klient k tomuto účtu zdarma, výběr hotovosti z bankomatů ostatních bank je zpoplatněno částkou 40,- Kč a výběr hotovosti ze zahraničních bankomatů 100,- Kč. Posledním účtem je **Premium Konto**, jehož vedení je zpoplatněno 900,- Kč/měsíc. K tomuto účtu dostane klient zdarma 1 ks debetní karty VISA Infinite, tak jako u Plus Konta má klient možnost vydání další debetní karty pro partnera. Pokud má klient měsíční příjem větší než 50 000,- Kč/měsíc nebo úspory vyšší než 1 500 000,- Kč nebo má u ČSOB hypoteční úvěr alespoň za 3 000 000,- Kč, tak má vedení účtu zdarma. Zdarma má klient výběry ze všech bankomatů ČSOB, z bankomatů ostatních bank, ale i z bankomatů v zahraničí. Klienti s tímto účtem mají pojištění ztráty a krádeže zdarma. S kartou k tomuto účtu mají klienti exkluzivní výhody v rámci partnerského programu, jako jsou například slevy u vybraných obchodníků, výjimečné události nebo VIP servis.⁷⁵

Pokud mají klienti s účtem u ČSOB zájem o platební kartu s vlastním designem, tato služba je vyjde na 200,- Kč. ČSOB nabízí k debetním kartám také bezkontaktní nálepkou. Výběry z bankomatu ČSOB jsou možné ve více než 1 000 bankomatech, svou hotovost si klient může také vybrat na poště. Debetní karty nabízí také 3D Secure zabezpečení, internetové a telefonní bankovníctví, platbu chytrými zařízeními přes Google Pay a Apple Pay, ale i cestovní pojištění za výhodnější cenu nebo slevu 0,40,- Kč na pohonné hmoty v EuroOil.⁷⁶

4.3.3 Komerční banka

Komerční banka byla založena roku 1990 vyčleněním z bývalé Státní banky Československé. Výběry z bankomatu Komerční banky jsou k dispozici ve více než 700 bankomatech. KB nabízí běžný účet pro nenáročné klienty **MůjÚčet**, který je vedený zdarma, k účtu je také vydána embosovaná karta zdarma. Výběry z bankomatů Komerční banky jsou zdarma, taktéž vklady do vkladového KB bankomatu jsou zdarma. Výběry z bankomatů ostatních bank v ČR a EU jsou zpoplatněny 39,- Kč a výběr hotovosti z bankomatu mimo EU je zpoplatněno 99,- Kč.

---

⁷⁵ POPLATKY. ČSOB [online]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/poplatky-a-sazby/poplatky>

⁷⁶ DEBETNÍ KARTY. ČSOB [online]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/ucty/platebni-karty/debetni-karty>

KB nabízí vedle nenáročného účtu MůjÚčet také MůjÚčet Plus, MůjÚčet Gold a účet s názvem TOP nabídka. **MůjÚčet Plus** má vedení zpoplatněno 39,- Kč/měsíc a k tomuto účtu je zdarma vydána Plus karta. Výběry z bankomatů Komerční banky jsou zdarma, výběry z bankomatů jiných bank na území ČR a EU je zpoplatněno 39,- Kč/výběr, avšak první dva výběry jsou zdarma. Výběry z bankomatů mimo EU jsou zpoplatněny 99,- Kč/výběr. Dalším účtem je **MůjÚčet Gold**, jehož vedení je zpoplatněno 169,- Kč. K tomuto účtu je vydán 1 ks debetní Zlaté karty. U tohoto účtu mají klienti výběry z bankomatu KB, výběry z bankomatu ostatních bank v ČR i EU, i výběry hotovosti ze zahraničních bankomatů zdarma. K tomuto účtu nabízí KB zdarma také prémiové cestovní pojištění pro klienta i jeho rodinné příslušníky, ale i další dva účty vedené v cizí měně. Posledním běžným účtem nabízeným KB je **TOP nabídka**, jehož vedení je zpoplatněno 490,- Kč/měsíc. Při příjmu větším než 100 000,- Kč/měsíc nebo při zůstatku na účtu v minimální hodnotě 1 500 000,- Kč nebo při hypotéce u KB nad 5 000 000,- Kč je tato služba zdarma. K tomuto účtu klient dostane debetní kartu Platinum VISA. Výběry hotovosti z bankomatů KB, výběry hotovosti z bankomatů ostatních bank v ČR i zahraničí jsou zdarma. K tomuto účtu je zdarma také prémiové cestovní pojištění, vedení dalších dvou účtů v cizí měně a pojištění Merlin. Se službou MojeKarta si každý klient může nechat vyrobit kartu dle vlastního designu (viz obrázek 21), tato služba je poskytována za jednorázový poplatek 150,- Kč.

Obrázek 21: Limitovaná karta se službou MojeKarta

Zdroj: KB⁷⁷

---

⁷⁷ PŘICHÁZÍ DALŠÍ KOMIKSOVÁ EDICE PLATEBNÍCH KARET KB. KB [online]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/pro-media/tiskove-zpravy/prichazi-dalsi-komiksova-edice-platebnich-karet-ko>

Komerční banka nabízí ke svým účtům internetové bankovníctví MojeBanka a Mobilní banka a platbu chytrým zařízením skrz službu Google Pay nebo Apple Pay. Za poplatek 348,- Kč ročně nabízí KB pojištění Merlin, které za klienty zaplatí neoprávněné platby i výběry z bankomatů, umožňuje vydání náhradní karty po její blokaci, následné vydání nové platební karty a další výhody. K účtu TOP nabídka je pojištění Merlin poskytnuto zdarma⁷⁸

4.3.4 Moneta Money Bank

Moneta Money Bank, dříve nazývaná GE Money Bank byla založená roku 1988. Od roku 2016 je Moneta ryze českou bankou. Moneta Money Bank nabízí svým klientům **účet Tom**, který lze sjednat online nebo na pobočce. Vedení Tom účtu je možné jak v tuzemské měně, tak i v cizí měně, a to EUR, USD, a GBP. Vedení je zcela zdarma a bez podmínek. K účtu Tom je zdarma vydán 1 ks debetní bezkontaktní karty Standart nebo Maestro. Výběry z bankomatů Monety jsou zdarma, výběr z bankomatů jiných bank stojí 20,- Kč za výběr nebo lze sjednat neomezené výběry ze všech bank v ČR za 50,- Kč/měsíc. Výběry z bankomatů v zahraničí jsou zpoplatněny 59,- Kč/výběr. Vzhled platební karty vydané k Tom účtu je na obrázku č.21.

Obrázek 22: Bezkontaktní karta Standart k Tom účtu

Zdroj: Moneta Money Bank⁷⁹

Moneta Money Bank vedle Tom účtu nabízí ještě dva účty, a to Konto Genius Free & Flexi a Konto Genius Gold. Vedení **Konta Genius Free & Flexi** je zpoplatněno 149,- Kč/měsíc,

⁷⁸ PŘEHLED NEJVYUŽÍVANĚJŠÍCH PRODUKTŮ A SLUŽEB. KB [online]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/ceny-a-sazby/obcane/#ucty>

⁷⁹ MONETA MONEY BANK MĚNÍ VZHLED SVÝCH PLATEBNÍCH KARET. Finparada [online]. Dostupné z: <https://finparada.cz/3713-MONETA-Money-Bank-meni-vzhled-svych-platebnich-karet.aspx>

v případě podmínky kreditního příjmu alespoň 7 000,- Kč/měsíc je vedení tohoto účtu zdarma. K tomuto kontu je zdarma vydán 1ks debetní karty Standart nebo Maestro. Výběry z bankomatu Monety jsou zdarma, výběry z bankomatu ostatních bank jsou zpoplatněny 59,- Kč/výběr. Výběry z bankomatu v zahraničí jsou zpoplatněny také 59,- Kč/výběr. Posledním běžným účtem je účet s názvem **Konto Genius Gold**. Tento účet je určen pro klienty s vysokými nároky a jeho vedení je zpoplatněno 469,- Kč/měsíc. Při kreditním příjmu alespoň 35 000,- Kč/měsíc je cena účtu zpoplatněna 169,- Kč/měsíc, a pokud je zůstatek vkladů klienta alespoň 1 000 000,- Kč ve 20. dni měsíce, pak je vedení účtu zdarma. K tomuto účtu jsou vydány 2 ks debetní karty a to Standart, Maestro nebo Gold. Výběry hotovosti z bankomatů Monety, výběry z bankomatů ostatních bank v ČR a výběry z bankomatů v zahraničí jsou zdarma. Všechny tyto debetní karty vydávané k běžným účtům poskytují program bene+, z kterého může klient získat zpět až 30 % za platby v partnerských sítích. Karty nabízí také zabezpečení 3D Secure, placení chytrým zařízením se službou Google Pay, Apple Pay, Fitbit Pay nebo Garmin Pay. Přehled všech uskutečněných plateb kartou lze sledovat v Internet nebo Smart bance.⁸⁰

4.3.5 Fio banka

Fio banka je česká banka a je na trhu od roku 2010. Svým klientům nabízí běžný účet nazvaný **Fio osobní účet**, který nemusí splňovat žádné podmínky a jeho vedení je zcela zdarma. Fio osobní účet lze založit v tuzemské měně i v dalších 14 cizích měnách. K Fio osobnímu účtu je zdarma vydávána bezkontaktní MasterCard Debit Contactless karta, která je platná na 4 roky, k tomuto účtu nabízí Fio zdarma také kartu pro další osobu. Fio banka nabízí další debetní karty, a to Maestro Contactless za jednorázový poplatek 99,- Kč, MasterCard Gold Contactless za poplatek 150,- Kč/měsíčně, VISA Classic payWave za jednorázový poplatek 150,- Kč a VISA Gold payWave za 150,- Kč/měsíčně. Vzhled MasterCard Debit Contactless karty je zobrazen na obrázku č. 23.

---

⁸⁰ BĚŽNÝ ÚČET TOM ZDARMA. Moneta Money Bank [online]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/ucty-a-karty/bezny-ucet>

Obrázek 23: MasterCard Debit karta k Fio osobnímu účtu

Zdroj: mesec.cz⁸¹

U Fio osobního účtu jsou zdarma všechny výběry z Fio bankomatů, až 5 výběrů měsíčně zdarma z bankomatů jiných bank (vždy se jedná minimálně o 1) a 1 výběr v zahraničí zdarma. Výběry z bankomatů jiných bank zdarma jsou k dispozici za každých utracených 4000,- Kč platební kartou. V jednom měsíci lze získat maximálně 5 výběrů zdarma, jeden výběr zdarma je vždy poskytnut i bez této podmínky. Pokud klient nesplní podmínku pro výběr hotovosti zdarma z ostatních bankomatů, jsou tyto výběry zpoplatněny 25,- Kč/výběr. Zdarma je také výběr hotovosti na pobočce nad 1000,- Kč a služba CashBack u obchodníka. Všechny karty podporují službu 3D Secure. Fio nabízí klientům také Internetbanking a Smartbanking. Fio banka mimo Osobní účet nabízí také Rodinné účty, kdy celá rodina může svůj rodinný rozpočet spravovat v jednom internetovém bankovníctví. Rodina si může osobní i spořicí účty libovolně propojovat a má tak snadný přehled o příjmech a výdajích.⁸²

4.3.6 AirBank

AirBank vstoupila na český trh v roce 2011 a svým klientům nabízí tato banka produkty ve formě dvou typů tarifů. Jedná se o Malý tarif a Velký tarif. K obou tarifům má klient zdarma až 10 běžných účtů a 3 spořicí účty. **Malý tarif** je vedený zdarma a k němu jsou zdarma vydány debetní platební karty. Výběry hotovosti z bankomatu AirBank u malého tarifu jsou zdarma, výběry z bankomatu jiných bank v ČR a v rámci EU jsou zpoplatněny 25,- Kč/výběr a výběry u společnosti Sazka jsou zpoplatněny 10,- Kč/výběr. **Velký tarif** má

⁸¹ FOTOGALERIE: PLATEBNÍ KARTY FIO BANKY. mesec.cz [online]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/galerie/platebni-karty-fio-banky/#5>

⁸² FIO OSOBNÍ ÚČET. Fio banka [online]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-ucty/osobni-ucet>

zpoplatněno vedení, cena této služby vychází na 100,- Kč/měsíc, k tomuto účtu jsou zdarma vydány debetní platební karty. Všechny výběry z bankomatů AirBank a všechny výběry z ostatních bankomatů v ČR nebo v EU jsou zdarma. Výběr hotovosti u této banky může klient uskutečnit ve více než 365 bankomatech, nebo na 1 250 terminálech Sazky. AirBank u Malého i Velkého tarifu vydává vždy 1 nebo 2 kusy debetní karty MasterCard zdarma. Další vydaná karta je zpoplatněna 100,- Kč/ks. AirBank tak jako ostatní banky nabízí placení chytrým zařízením, a to Google Pay, Apple Pay, Garmin Pay a Fitbit Pay.⁸³ Vzhled debetní platební karty, která je vydávána u této banky je vyobrazen na obrázku č.24.

Obrázek 24: Debetní karta MasterCard k účtům

Zdroj: [mesec.cz](https://www.mesec.cz)⁸⁴

Tabulka č. 5 zobrazuje shrnutí nabídky běžných účtů u komerčních bank. Položky označené hvězdičkou značí nárok na snížení poplatku nebo jeho absenci v případě splnění konkrétní podmínky. Tato podmínka je vždy napsaná u nabídky konkrétní banky v předchozím textu.

---

⁸³ NÁŠ BĚŽNÝ ÚČET NENÍ VŮBEC BĚŽNÝ. Air Bank [online]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/produkty/bezny-ucet/>

⁸⁴ FOTOGALERIE: PLATEBNÍ KARTY AIR BANK. mesec.cz [online]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/galerie/platebni-karty-air-bank/#2>

Tabulka 5: Shrnutí nabídky produktů u komerčních bank

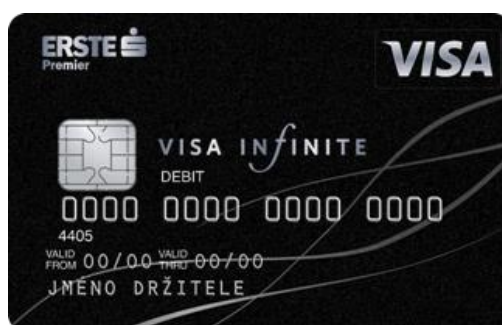
banka	účet	vedení účtu měsíčně	název platební karty	vydání a vedení karty	výběr z ATM banky	výběr z ostatních ATM
Česká spořitelna	Základní účet	zdarma	Visa Classic	zdarma	5,- Kč	40,- Kč
Česká spořitelna	Služba Moje zdravé finance	100,- Kč	Visa Classic	zdarma	5,- Kč	40,- Kč
ČSOB	Základní účet	25,- Kč	Visa Classic / Debit Mastercard	zdarma	5,- Kč	40,- Kč
ČSOB	Plus Konto	69,-*	Visa Classic / Debit Mastercard	zdarma	zdarma	40,- Kč
ČSOB	Premium Konto	900,-*	Visa Infinite	zdarma	zdarma	zdarma
Moneta	Tom účet	zdarma	Standart/Maestro	zdarma	zdarma	20,- Kč
Moneta	Konto Genius Free & Flexi a	149,-*	Standart/Maestro	zdarma	zdarma	59,- Kč
Moneta	Konto Genius Gold	469,-*	2 ks Standard/Maestro/Gold	zdarma	zdarma	zdarma
KB	MůjÚčet	zdarma	Embosovaná karta	zdarma	zdarma	39,- Kč
KB	MůjÚčet Plus	39,-	Plus karta	zdarma	zdarma	39,- Kč*
KB	MůjÚčet Gold	169,-	Zlatá karta	zdarma	zdarma	zdarma
KB	TOP nabídka	490,-*	Platinum VISA	zdarma	zdarma	zdarma
FIO	Fio osobní účet	zdarma	MasterCard debit	zdarma	zdarma	25,- Kč*
AirBank	Malý tarif	zdarma	MasterCard	zdarma	zdarma	25,- Kč
AirBank	Velký tarif	100,- Kč	MasterCard	zdarma	zdarma	zdarma

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.7 Soutěž Zlatá koruna

Od roku 2009 je pořádána soutěž zlatá koruna, která vyhodnocuje nejlepší finanční produkty. V roce 2018 tuto soutěž v oblasti platebních karet vyhrála Česká spořitelna s Prestižní debetní kartou VISA INFINITE k Účtu Premier.⁸⁵ Služba Erste Premier je zpoplatněna 1000,- Kč/měsíc. Při měsíčním příjmu 70 000,- Kč nebo depozitu 1 500 000,- je služba zdarma. Erste Premier nabízí 2 debetní karty zdarma, cena za poskytnutí třetí karty je zpoplatněna 60,- Kč/měsíc. Výběr z bankomatu České spořitelny je zdarma, výběr z ostatních bankomatů jiných bank je za 40,- Kč. Výběr z bankomatů v zahraničí je také zdarma. Hlavní výhodou karty je spousta praktických služeb, které může klient využít, je to například cestovní pojištění, vstup do vybraných letištních salónek po celém světě, slevový program VISA nebo služby osobního asistenta. Osobní asistent může zajistit rezervace, catering, vstupenky, letenky a další služby.⁸⁶ Vzhled karty VISA INFINITE je na obrázku č. 25.

Obrázek 25: Vítězná karta VISA INFINITE

Zdroj: ERSTE Premier⁸⁷

---

⁸⁵ ZLATÁ KORUNA 2018. ZLATÁ KORUNA [online]. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/soutez/2018>

⁸⁶ ÚČTY A KARTY. ERSTE Premier [online]. Dostupné z: <https://www.erstepremier.cz/cs/ucty-karty>

⁸⁷ Tamtéž

5 Vyhodnocení

Z výsledků je patrné, že využívání platebních karet je čím dál častější. Platební karty hrají významnou roli v našem životě a jejich počet každým rokem stoupá. Stejně tak stoupá i počet akceptačních míst, kam se řadí třeba bankomaty, POS terminály nebo e-shopy. V současnosti se v ČR všechny platební karty vydávají jako hybridní karty, tzn. karty s magnetickým proužkem i EMV čipem. Bylo zjištěno, že 9 z 10 karet je vydáváno jako bezkontaktní, k roku 2018 zaujímají bezkontaktní platební karty více než 93 % z celkového počtu vydaných karet. Nejoblíbenějším druhem platebních karet jsou karty debetní, v roce 2018 bylo vydáno 84 % těchto karet, zbytek vydaných karet patřil kreditním a charge kartám. Nejčastěji vydávané a využívané jsou karty asociací VISA a MasterCard, zastoupení ostatních společností na českém trhu je téměř bezvýznamné.

Platební karty byly do roku 2006 častěji využívány především k výběru hotovosti z bankomatu. Od roku 2007 byl počet plateb u obchodníků vyšší než počet výběrů hotovosti z bankomatu. Karty jsou tedy nejčastěji využívány pro platby u obchodníků, zároveň ale nutno podotknout, že objem vybraných peněz z bankomatů je za celou dobu působení karet vyšší než objem transakcí uskutečněných u obchodníků. V roce 2018 byl průměrný počet výběrů z bankomatu 17 na osobu za rok a průměrný počet plateb u obchodníků byl 102 plateb na osobu za rok. Průměrný výběr z bankomatu byl 4 244,- Kč a průměrná platba kartou u obchodníka byla 642,- Kč.

Při hodnocení nejvýhodnější platební karty bylo komparováno 6 bank působících na území ČR s největším počtem klientů. Jedná se o Českou spořitelnu, ČSOB, Komerční banku, Monetu Money Bank, FIO banku a AirBank. Při analýze využívání platebních karet bylo zjištěno, že největší podíl platebních karet tvoří karty debetní. Největší poptávku po účtech u bank tvoří běžné účty, proto byly v této práci porovnány právě debetní karty vydávané k běžným účtům. Z komparace vzešlo, že pro nenáročné klienty bez ohledu na možné zvýhodnění, nejlépe dopadl **běžný účet Tom** od Moneta Money Bank, který má nejnižší výši všech poplatků. Účet je vedený zdarma, zdarma je vydání i vedení debetní karty Standart, zdarma jsou výběry hotovosti z bankomatů Monety a výběry z bankomatu ostatních bank jsou zpoplatněny 20,- Kč/výběr nebo měsíční taxou 50,- Kč. S ohledem na možné zvýhodnění pro nenáročné klienty nejlépe dopadla Fio banka se svým **Osobním účtem**, který je vedený zdarma, vydání i vedení debetní karty MasterCard je také zdarma, zdarma jsou i výběry

z bankomatu Fio banky, výběry z bankomatu ostatních bank jsou zpoplatněny 25,- Kč. Klient má měsíčně nárok na až 5 výběrů z bankomatů ostatních bank, za každých utracených 4 000,- Kč, pokud klient nesplní tuto podmínku, má vždy nárok na minimálně jeden výběr z bankomatu ostatních bank zdarma bez ohledu na dodržení této podmínky. Pro náročné klienty se nejvíce vyplatí účet **Premium Konto** u ČSOB, k účtu je zdarma vydána i vedena debetní karta Visa Infinite. Vedení Premium Konta má klient při příjmu alespoň 50 000,- Kč/měsíčně nebo vkladu 1 500 000,- Kč zdarma. Výběry z bankomatů všech bank v ČR i zahraničí jsou také zdarma. Zdarma je také pojištění karty proti ztrátě a krádeži, služby asistenta, VIP servis i slevy u vybraných obchodníků. K tomuto účtu nabízí ČSOB také debetní platební kartu pro partnera. Visa Infinite také v roce 2018 vyhrála soutěž Zlatá koruna v kategorii platebních karet.

6 Závěr

S ohledem na velkou významnost bezhotovostního platebního styku, kam se řadí právě platební karty odpovídal i cíl práce. Cílem této bakalářské práce bylo poskytnout základní informace o platebních kartách, zejména o jejich historii, typech, náležitostech a využití. Dalším cílem bylo posoudit využití platebních karet a porovnat nabídku těchto karet vydávaných k běžným účtům u komerčních bank s největším počtem klientů na území České republiky, kterými jsou Česká spořitelna, Československá obchodní banka, Komerční banka, Moneta Money Bank, Fio Banka a AirBank.

Práce byla rozdělena do dvou částí. V první části práce byly nejprve stručně charakterizovány pojmy související s platebními kartami. Jedná se o peníze, monetární politiku nebo platební styk. Platební styk přímo navazuje na platební karty, které byly popsány z hlediska historie, druhů, náležitostí, využití, zpracování transakcí a bezpečnosti. Za kolébku vzniku platebních karet jsou považovány Spojené státy americké a za předchůdce těchto karet se považují cestovní šeky, peněžní poukázky a úvěrové známky. Bylo zjištěno, že platební karta je plastická karta, která musí splňovat určité náležitosti, ale také mezinárodní normy. Tato karta představuje nástroj bezhotovostního platebního styku využívaného především k výběru hotovosti a k úhradě výdajů. Nejčastěji je vydávána klientům k běžnému účtu u komerčních bank. Karty se dělí podle mnoha různých hledisek, mezi to nejčastější patří dělení podle způsobu zúčtování transakcí, tam patří karty kreditní, debetní a charge. Mezi povinné náležitosti platební karty patří označení vydavatele, označení banky, jméno držitele karty, číslo platební karty, podpisový proužek a záznam dat.

V druhé části práce byly nejprve popsány důležité mezníky ve vývoji platebních karet v České republice. Bylo zjištěno, že v roce 1989 byla vydána první platební karta určená širší veřejnosti, která umožňovala výběr hotovosti z bankomatu. V roce 1990 a 1991 byly vydány první mezinárodní karty VISA a Eurocard/Mastercard. Karty byly nejprve vydávány se záznamem uloženým na magnetickém proužku a od roku 1999 byli vydávány platební karty s čipem. Od roku 2006 byly čipové karty vydávány se standardem EMV. Od roku 2011 byly vydávány platební karty s NFC technologií, která umožňuje bezkontaktní placení. Dále bylo zjištěno, že k roku 2018 je v oběhu více než 11,8 milionů karet a 9 z 10 těchto karet je bezkontaktních. Nejoblíbenějším druhem jsou karty debetní, kterých je 84 % ze všech

vydaných karet. Karty vydávané asociací VISA a MasterCard jsou nejčastěji vydávané a využívané, ostatní společnosti mají na českém trhu velmi nízké uplatnění.

U využití platebních karet byl zjištěn počet akceptačních míst a jeho vývoj. Mezi akceptační místa se řadí bankomaty, které patří k nejstarším druhům využití platebních karet. Bankomatů je k roku 2018 na území ČR přibližně 5 461. Bylo zjištěno, že platební karty byly do roku 2007 častěji využívány pro výběr hotovosti z bankomatů než pro platby u obchodníků. Po roce 2007 byl počet transakcí uskutečněných u obchodníka větší, než počet výběrů z bankomatu, a tak se staly karty častěji využívanými pro platby u obchodníka. Avšak z hlediska objemu hotovosti vybrané z bankomatu a objemu transakcí uskutečněných u obchodníků, byl doposud objem vybraných peněz z bankomatu vždy větší než objem transakcí u obchodníků.

Následně bylo přistoupeno k analýze a komparaci trhu bankovních účtů u šesti komerčních bank v ČR s největším počtem klientů. Těmito bankami jsou Česká spořitelna, ČSOB, Komerční banka, Moneta Money bank, Fio banka a Air Bank. Z analýzy bylo zjištěno, že banky nabízí velké množství rozdílných produktů, které cílí na určité skupiny lidí. V ČR je nejčastěji poptávaným typem účtu u bank, bez ohledu na věk klienta, běžný účet. Nejčastěji používaným typem jsou debetní platební karty, které tvoří 86 % všech vydaných karet. Z tohoto důvodu bylo přistoupeno k běžným účtům a k nim vydávaným debetním kartám. Z analýzy vzešlo, že běžné účty pro nenáročné klienty se tolik neliší. V hodnocení nejlépe dopadla Moneta Money Bank se svým Tom účtem, který nabízí nejnižší poplatky, a to bez ohledu na zvýhodnění podmíněné dodržáním určitých předpokladů. S ohledem na určitá zvýhodnění nejlépe vzešla z účtů pro nenáročné klienty Fio banka se svým Osobním účtem, který oproti Tom účtu nabízí až 5 výběrů zdarma z bankomatů ostatních bank, při dodržení určitých podmínek. Pro náročné klienty nejlépe dopadla banka ČSOB se svým Premium Kontem a debetní kartou Visa Infinite. Tento účet nabízí exkluzivní služby jako je pojištění karty proti ztrátě a krádeži, služby asistenta, VIP servis i slevy u vybraných obchodníků.

7 Seznam použitých zdrojů

Monografie

BRČÁK Josef, SEKERKA Bohuslav, STARÁ Dana. *Makroekonomie - teorie a praxe*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 978-80-7380-492-3.

JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice I: Peníze a platební styk*. Praha : Grada Publishing, 2013. 978-80-247-3893-2.

JÍLEK, Josef. *Finance v globální ekonomice II: Měnová a kurzová politika*. Praha : Grada Publishing, 2013. 978-80-247-4516-9.

JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: 1870-2006 : velká encyklopedie*. Praha : Grada, 2006. 80-247-1381-0.

JUŘÍK, Pavel. *Platební karty: ilustrovaná historie placení*. Praha : Libri, 2012. 978-80-7277-498-2.

KALABIS, Zbyněk. *Základy bankovníctví: Bankovní obchody, služby, operace a rizika*. Brno : BizzBooks, 2012. 978-80-265-0001-8.

KOTLER Philip, KELLER Lane Kevin. *Marketing Management*. [14. vyd.]. Praha : Grada, 2013. 978-80-247-4150-5.

MÁČE, Miroslav. *Platební styk: klasický a elektronický*. Praha : Grada Publishing, 2006. 80-247-1725-5.

PAGE Alan, ROLLISON Bj, JOHNSTON Ken. *Jak testuje software Microsoft*. Brno : Computer Press, a.s, 2009. 978-80-251-2869-5.

POLOUČEK, Stanislav. *Bankovníctví*. Praha : C.H. Beck, 2006. 80-7179-462-7.

RAK Roman, MATYÁŠ Václav, ŘÍHA Zdeněk. *Biometrie a identita člověka: ve forenzních a komerčních aplikacích*. Praha : Grada Publishing, 2008. 978-80-247-2365-5.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2005. ISBN 80-726-1132-1.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5. vyd. Praha: Management Press, 2014. ISBN 978-80-7261-279-6.

Internetové zdroje

BANK CARD CATALOG. Colnect [online]. [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: https://colnect.com/en/bank_cards/catalog

BEZHOTOVOSTNÍ PENÍZE. Ministerstvo financí Česká republika: Finanční gramotnost aneb Proč se finančně vzdělávat? [online]. 30. 4. 2014 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://financnigramotnost.mfcr.cz/cs/penize-a-ucty/bezhotovostni-penize>

BEZKONTAKTNÍ KARTA MASTERCARD. Mastercard [online]. [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://www.mastercard.cz/cs-cz/zakaznici/sluzby-technologie-benefity/platebni-sluzby/contactless.html>

BEZPEČNOST. SBK [online]. [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/media_bezpecnost.html

BĚŽNÝ ÚČET TOM ZDARMA. Moneta Money Bank [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/ucty-a-karty/bezny-ucet>

BUREŠ, M. Kam plyne zisk 76 miliard Kč z českých bank? Finance.cz [online]. 17.10.2018 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/496071-kdo-vlastni-ceske-banky/>

CO JE PLATBA KARTOU ONLINE A JAK FUNGUJE? GoPay [online]. 17.08. 2018 [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.gopay.com/blog/co-je-platba-kartou-online-a-jak-funguje/>

ČESKÁ REPUBLIKA. SBK: profil ČR [online]. 11/2014 [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: http://profily.cardzone.cz/cr/profil_cr.pdf

DEBETNÍ KARTY. ČSOB [online]. [cit. 2020-01-19]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/ucty/platebni-karty/debetni-karty>

FIO OSOBNÍ ÚČET. Fio banka [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.fio.cz/bankovni-sluzby/bankovni-ucty/osobni-ucet>

FOTOGALERIE: PLATEBNÍ KARTY AIR BANK. mesec.cz [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/galerie/platebni-karty-air-bank/#2>

FOTOGALERIE: PLATEBNÍ KARTY FIO BANKY. mesec.cz [online]. [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/galerie/platebni-karty-fio-banky/#5>

HELP PROTECT YOUR CUSTOMERS WITH EMV CHIP. Mastercard [online]. [cit. 2019-12-08]. Dostupné z: <https://www.mastercard.us/en-us/merchants/safety-security/emv-chip.html>

JAK FUNGUJÍ PLATEBNÍ KARTY? A VADÍ JIM MAGNETY? Unimagnet [online]. 13.01.2016 [cit. 2019-09-12]. Dostupné z: <https://www.unimagnet.cz/blog/jak-funguji-platebni-karty-a-vadi-jim-magnety-n56>

KARTY A MOBILNÍ PLATBY. Česká spořitelna [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty/karty-platby-mobilem>

LOGA BEZKONTAKTNÍCH PLATEB. iDNES.cz [online]. 10. listopadu 2011 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/finance/banky-a-sporeni/zadne-zadavani-pin-mavnete-penezenkou-a-je-zaplaceno.A111014_1668402_bank_sov

LOGO SBK. SBK [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: http://www.bankovnikarty.cz/pages/czech/media_logo.html

MONETA MONEY BANK MĚNÍ VZHLED SVÝCH PLATEBNÍCH KARET. Finparada [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://finparada.cz/3713-MONETA-Money-Bank-meni-vzhled-svych-platebnich-karet.aspx>

NÁŠ BĚŽNÝ ÚČET NENÍ VŮBEC BĚŽNÝ. Air Bank [online]. [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: <https://www.airbank.cz/produkty/bezny-ucet/>

PAYMENT METHODS. AIR DO [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://www.airdo.jp/en/reservation/payment/method/>

CERTIS. ČNB [online]. [cit. 2019-10-18]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/platebni-styk/certis/popis-systemu-certis/>

POPLATKY. ČSOB [online]. 01.01.2019 [cit. 2020-03-09]. Dostupné z: <https://www.csob.cz/portal/lide/poplatky-a-sazby/poplatky>

PŘEHLED NEJVYUŽÍVANĚJŠÍCH PRODUKTŮ A SLUŽEB. KB [online]. 15. 12. 2019 [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.ms-kb.cz/ceny-a-sazby/obcane/#ucty>

POUŽÍVÁNÍ APPLE PAY. Apple: Podpora [online]. 18.12.2019 [cit. 2020-01-08]. Dostupné z: <https://support.apple.com/cs-cz/HT201239>

PŘICHÁZÍ DALŠÍ KOMIKSOVÁ EDICE PLATEBNÍCH KARET KB. KB [online]. 14.06.2018 [cit. 2020-01-22]. Dostupné z: <https://www.kb.cz/cs/o-bance/pro-media/tiskove-zpravy/prichazi-dalsi-komiksova-edice-platebnich-karet-ko>

SLOVNÍK: oblast platebních karet. SBK [online]. [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/slovník_platebni_karty.html

SOUHRNNÉ STATISTIKY KE STAŽENÍ. SBK [online]. [cit. 2020-02-24]. Dostupné z: http://www.bankovníkarty.cz/pages/czech/profil_statistiky.html

ÚČTY A KARTY. Česká spořitelna [online]. [cit. 2020-01-18]. Dostupné z: <https://www.csas.cz/cs/osobni-finance/ucty-karty>

ÚČTY A KARTY. ERSTE Premier [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.erstepremier.cz/cs/ucty-karty>

VEDENÍ ČSOB PLATEBNÍ KARTY NA 6 MĚSÍCŮ. Svět odměn [online]. [cit. 2020-01-20]. Dostupné z: <https://svetodmen.cz/seznam-odmen/vedeni-csob-platebni-karty-na-6-mesicu>

VÍC NEŽ PĚTINA OBJEDNÁVEK V E-SHOPECH UŽ JE PLACENA KARTOU ONLINE. Heureka [online]. 16.07.2018 [cit. 2020-02-09]. Dostupné z: <https://onas.heureka.cz/vic-nez-petina-objednavek-v-e-shopech-uz-je-placena-kartou-online>

ZLATÁ KORUNA 2018. ZLATÁ KORUNA [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <http://www.zlatakoruna.info/soutez/2018>